WASHINGTON D.C.

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 208. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 30-го ЖОВТНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 30, 1956. No. 208. VOL. LXIII.

ЗДОРОВ'Я ПРЕЗИДЕНТА В ЯКНАЙКРАЩОМУ СТАНІ — СТВЕРДИЛИ ЛІКАРІ

Вашинґтон. — Лікарська комісія, зложена з вісьмох видатних хірургів і спеціялістів від серцевих хворіб, перевівши у військовому шпиталі ім. Волтера Ріда у Вашинґтоні докладну і всесторонню перевірку здоровного стану президента Айзенгавера, ствердила, що його здоров'я в якнайкращому стані і що він видужав вповні після своєї серцевої атаки і після шлункової операції, зробленої 9 червня ц. р. През. Айзенгавер рішився відбути ці лікарські оглядини, щоб встановити свою здатність виконувати уряд президента на протязі дальших чотирьох років. Президент був такий впевнений в позитивкому висліді лікарських оглядин, що ще перед своїм відходом до шпиталю в суботу минулого тижня разом із своїми дорадниками випрацював плян інтенсивної виборчої кампанії на найближчий тиждень, який охоплює відвідини шістьох стейтів на протязі чотирьох днів. Вийшовши із шпиталю і відповідаючи на запити журналістів про те, як він почувається, през. Айзенгавер сказав, що він почувається знаменито і може брати на свою голову багато інших справ і турбот. В політичних колах думають, що, кажучи це, президент Айзенгавер мав на думці ізраїльську кризу, в справі якої він конферував з своїми політичними дорадниками ще під час свого перебування в шпиталі. Лікарський комунікат в справі здоров'я Президента подав до відома представникам преси пресовий секретар Президента Гаґерті під час спеціяльної пресової конференції, скликаної в Білому Домі. В рамцях своєї виборчої поїздки през. Айзенгавер відвідає у вівторок Маямі і Джексонвілл у Флориді та Ричмонд у Вірджінії. В середу він виступить в Даллас, Оклагома Сити і Мемфіс і в четвер цього тижня буде говорити у Филаделфії.

Стівенсон за обниження податків і за збільшення допомог соціяльного забезпечення

Фенікс, Арізона. — Демократичний кандидат на президента Адлей Стівенсон посилив під час останніх виступів свою виборчу кампанію, конкретизуючи свої майбутні пляни, що їх він окреслив, як змагання за Нову Америку. Стівенсон опублікував в неділю 28 жовтня четверту частину своєї програми, присвяченої побудові Нової Америки, в якій він виступив із пропозицією заґарантувати родинам, що мають понад 65 років життя, постійний річний прибуток у висоті 3.150 долярів без збільшення федеральних податків. Водночас із цим Стівенсон сконкретизував свою вимогу в справі видатного обниження податків. Найближчими днями Стівенсон має опублікувати свою „білу книгу" в справі припинення спроб з водневою бомбою. В політичних колах думають, що під час свого виступу в Бостоні, який відбудеться у вівторок увечорі, Стівенсон порушить справу здоров'я Айзенгавера. У своїй програмі збільшення допомог з титулу соціяльного забезпечення Стівенсон розраховує на те, що на протязі найближчого десятиріччя національний прибуток збільшиться так, що без великих труднощів можна буде відвести десять більйонів долярів на збільшення витрат на виховання і на збільшення згаданих допомог. Стівенсонову програму „Нової Америки" президент Айзенгавер назвав „грушками на вербі", значить, цілком нереальними і нездійсненими обіцянками.

Мадяри й інші національні групи протестують проти совєтської інтервенції на Мадярщині

Ню Йорк. — В Ню Йорку, Вашинґтоні, як і в інших містах ЗДА й Европи, де живуть мадярські еміґранти, відбулися спонтанні демонстрації проти брутальної совєтської інтервенції на Мадярщині. В неділю 28 жовтня відбулася в Ню Йорку перед головною кватир. ОН, де в той час ішли наради Ради Безпеки ОН, присвячені справі Мадярщини, велика демонстрація, зорганізована Американсько-Мадярською Федерацією. У демонстрації взяли участь теж представники інших поневолених Москвою народів. Демонстранти несли мадярські, американські, румунські та інші прапори, деякі ж ішли із жалобними чорними прапорами. Багато жінок маршували в жалобних одягах. Несено теж транспаренти із написами „Геть з совєтськими душогубами!", „Совєтські різники мордують мадярську молодь", „Совєтські танки масакрують мадярських бійців за волю". На закінчення демонстрації відбулася спільна молитва за поляглих у боях і за те, щоб Об'єднані Нації повели потрібні заходи для влегшення ситуації народів в окупованих Совєтами країнах. Цього ж самого дня відбулися по всіх церквах нюйоркської метрополії Богослуження на інтенцію мадярів й інших поневолених народів.

РАДА БЕЗПЕКИ РІШИЛА РОЗГЛЯНУТИ СОВЄТСЬКУ ІНТЕРВЕНЦІЮ В МАДЯРЩИНІ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Рада Безпеки Об'єднаних Націй прийняла минулої неділі, 28-го жовтня, пропозицію трьох західніх великодержав та рішила розглянути окремо справу інтервенції совєтських військ проти антикомуністичної революції в Мадярщині. Пропозицію на розгляд цієї справи на форумі Ради Безпеки внесли З'єдинені Держави Америки, Британія і Франція і її прийнято більшістю 9 голосів проти одного совєтського, та при одному голосі, юґославському, з д ержаному. Західні великодержави обвинувачують Совєтський Союз, що його війська, які стаціонують на Мадярщині, хоч на підставі мирового договору між тими двома країнами вже давно повинні були бути відкликані, взяли активну участь у намаганнях мадярських комуністів здавити збройний зрив мадярського народу проти комуністичного режиму. Внескодавці не предложили ще жадної конкретної резолюції в цій справі, а з їх промов виходило, що їм у першу чергу залежить на зверненні уваги світової опінії на положення в Мадярщині, що буде рівночасно і відповідною моральною та матеріяльною допомогою для мадярських повстанців. Рада Безпеки не визначила ще дати на розгляд цієї справи і допускається можливість, що справи взагалі не будуть розглядати, якщо Совєтський Союз ще тепер відкличе свої війська з Мадярщини, що — згідно з останніми інформаціями — вже дістєся. Совєтський представник, виступаючи проти розгляду цієї — як він сказав — „внутрішньої справи" Мадярщини на форумі Ради Безпеки, гостро виступав проти західніх країн, закидаючи ї підтримку „реакційних" і „фашистських елементів". Поодинокі західні представники, зокрема американський представник Ладж, британський Пірсон Діксон та французький Бернат Корнут-Жентіль в и с л овлювали надію, що — як це заявив Ладж — „акція Ради Безпеки в розгляді цієї наглої і важливої справи докаже мадярському народові, що його боротьба за волю не є забута та викликала прихильну акцію всього світу". Західні представники в дальшому висловлювали надію, що така акція „заставить тих, які є відповідальні за гноблення мадярського народу, перервати такі заходи". Звертається увагу, що проти пропозицій західніх великодержав виступав тільки совєтський представник Соболєв, бо покликаний до голосу мадярський представник відмовився від будь-яких вияснень, кажучи, що він не має інструкцій з Будапешту.

Ізраїль переводить мобілізацію — Президент перестерігає Бен Ґуріона

Єрусалим. — Ізраїльський уряд признав в офіційній заяві, що „доповнено армію резервами", при чому пояснив це такими подіями: підписанням тридержавного військового порозуміння між Йорданією, Сирією і Єгиптом про спільний воєнний фронт проти Ізраїлю, зосередженням армії Іраку над північним кордоном Йорданії та „неспокоєм внутрі арабських країн". Однак закордонні обсерватори на Середньому Сході звертають увагу, що в останньому часі не видно ніякого приготування по арабському боці до війни проти Ізраїлю. На такому становищі стоїть мабуть і державний департамент, бо ось президент Айзенгавер вислав був в минулу неділю 28 ц. м. виразну пересторогу ізраїльському прем'єрові Бен Ґуріонові, щоб Ізраїль не переймав ніякої „збройної ініціятиви". Президент підкреслив, що американський уряд порозуміється знову з урядами Англії і Франції, у зв'язку з декляраціє цих трьох держав із 25 травня 1950 про зберігання миру на Середньому Сході. Ізраїльський амбасадор Абба Ебан запевнив державного секретаря Доллеса, що мобілізація в Ізраїлю має лише характер „обережности" з уваги на небезпеку атаки збоку арабів, але що Ізраїль не розпічне війни. Звернення Айзенгавера до Ізраїлю прийшло під час перебування Президента у шпиталі у Вашинґтоні. Державний підсекретар Герберт Гувер мол. поінформував Президента у шпиталі про загрозливу ситуацію, яка настала у зв'язку з повною мобілізацією в Ізраїлі.

ВРОЧИСТО ВІДКРИТО ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Минулої неділі, 28-го жовтня ввечорі, тут відбулася церемонія врочистого відкриття дому Українського Інституту Америки, придбаного для тих цілей відомим нашим винахідником і промисловцем п. Володимиром Джусом. Дім цього Інститут — це, як відомо, прекрасний палац при 79-ій вулиці навпроти Центрального парку. Має цей палац свою історію. Він був плянований і збудований відомим архітектом Стенфордом Вайтом при кінці минулого сторіччя та зважається а р х і т е ктурною перлиною Ню Йорку. Довший час цей палац був домом покійного вже Авґустуса Ван Горна Стайвесанта, прямого нащадка Пітера Стайвесанта, губернатора Ню Амстердаму, теперішнього Ню Йорку. В серпні минулого року п. Володимир Джус закупив цей палац для створеного і очолюваного ним же Українського Інституту Америки, і тепер, після відповідного ремонту та влаштування, дім був врочисто відкритий для вжитку і користування Інституту. Церемонію відкриття дому, в якій взяло участь кільканадесят запрошених гостей, започатковано в і д співанням американського і українського національних гимнів. Співала відома наша співачка, яка повернулась із доповнювання своїх студій в Італії, п. Стефанія Тураш. Товстмайстром церемонії був адв. Деніл Кейн, віце-президент Інституту і, як він це заявив, „адоптований українець американського роду". На його прохання, всч. М. Когут, ЧСВВ, український греко-католицький парох Ню Йорку, започаткував церемонію відповідною молитвою, а п. Кейн виголосив вступну промову, з'ясовуючи коротко цілі Інституту та представляючи його основника і фундатора дому, п. Володимира Джуса, який з черги виголосив коротку промову про Інститут та його цілі і завдання. „Відкриття цього дому збільшує вартість американських українців, як складової частини американської нації" — говорив промовець. Опісля промовляли ще проф. Кларенс Меннінґ та директор УКК п. Юліян Ревай, а формальну церемонію закінчив відповідною молитвою всч. о. мітрат Л. Весоловський, український православний парох Ню Йорку. Після офіціяльної частини відкриття відбулася мистецька частина програми з виступами згаданої вже солістки п. Стефанії Тураш та квартету бандуристів під проводом п. Романа Левицького. Мистецьку частину програми представив п. Володимир Бакад, секретар Інституту. Церемонію відкриття влаштував окремий Комітет з інж. Остапом Балабаном, асистентом секретаря Інституту на чолі. Перед і після програми було прийняття для гостей. Вже від сьогодні відбувається в домі Інституту мистецтва виставка, зорганізована очолюваним мистцем Святославом Гординським Об'єднанням Українських Мистців Америки. У виставці бере участь теж світової слави український різьбар Олександер Архипенко, який був приявний на відкритті дому, головного приміщення Інституту.

СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАЛИШАЮТЬ МАДЯРЩИНУ

Радіо з Будапешту признає повстанцям: „ви перемогли". — Два не-комуністи в мадярському уряді. — Велика частина Мадярщини в руках повстанців

МАДЯРСЬКІ ПОВСТАНЦІ НА АВСТРІЙСЬКОМУ КОРДОНІ



Мадярські повстанці зустрілися вперше цілком свобідно з австрійцями на угорсько-австрійському кордоні поблизу місцевости Нікельсдорф, де мадярські повстанці зліквідували комуністичну прикордонну сторожу.

Будапешт. — Мадярський прем'єр Імре Надь заявив повстанцям через радіо, що совєтські війська будуть негайно виведені з Будапешту, а водночас будуть поведені переговори між Мадярщиною і Совєтським Союзом про виведення совєтських військ зовсім з території Мадярщини. Вістку про відтягнення совєтських танкових з'єднань з понищеної і частинно спаленої центральної частини мадярської столиці на передмістя — потверджують закордонні кореспонденти. Уряд Надя розпучливо намагався відзискати довір'я в мадярському народі своїми обіцянками й закликами до припинення дальшої війни. „Ви виграли. Ваші вимоги будуть виконані. Тільки припиніть дальше вбивання. Прошу, прошу, перестаньте!" — благав Надь повстанців. Проте, шостого дня повстання, в яке розгорнулася первісна мирна демонстрація студентів в Будапешті, ішли ще бої по всій Мадярщині. За винятком вірної режимові, зорганізованої вже за комуністичної влади з комуністів і найгірших елементів політичної поліції, званої „внутрішньою безпекою", проти повстанців воювали тільки совєтські війська, бо реґулярні мадярські війська — чотири новосформовані дивізії — перейшли на бік повстанців або цілими формаціями, або малими відділами. Ніхто на Мадярщині, ані в широкому світі не має найменшого сумніву, що це відбувається повстання мадярського народу проти окупантської Москви та всіх тих, які пішли на московську службу. Щоб заспокоїти повстанців, прем'єр Надь обіцяв їм: генеральну амнестію для всіх учасників повстання, відкликання — як уже сказано — совєтських військ з Мадярщини, встановлення нових взаємин з СССР на базі повної суверенности і рівности і внутрішні реформи, що їх проводитиме уряд „народного фронту". Дальшою концесією комуністичного уряду для повстанців було прийняття до складу уряду двох чільних антикомуністів з-перед комуністичного перевороту на Мадярщині, а саме Золтана Тільді, колишнього мадярського президента зараз після другої світової війни, який став міністром без портфелю, і Белю Ковача, генерального секретаря партії хліборобів, який донедавна перебував у в'язниці. Призначення його міністром хліборобства є заповіддю, що колективізація сільського господарства на Мадярщині буде припинена. Однак повстанці — як виходить з заяв, подаваних з провінційних радіостацій, не вдоволені переведеними змінами, бо між новими міністрами є також запеклі комуністи, як ось міністер внутрішніх справ Ференц Мініх. За винятком самого Будапешту — більшість Мадярщини була в минулу неділю в руках повстанців, між іншим — міста Міскольч, Ґіор і Печ. У відплату за дику різню, що її зчинили совєтські танки в Будапешті та політична поліція скрізь, де могла, — повстанці мстилися на зловлених комуністах. Так, напр., вони застрелили колишнього військового міністра Міхалі Фаркаша і його сина.

ДОЛЛЕС ЗАПЕРЕЧУЄ СОВЄТСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ АМЕРИКИ ЗА МАДЯРЩИНУ

Вашинґтон. — Державний секретар Джан Фостер Доллес назвав „нісенітницею" совєтські обвинувачення, що антикомуністичне повстання в Мадярщині було зорганізоване за „американські доляри" та „американськими аґентами". Свою заяву склав Доллес після повороту з Даллас, Тексас, де він виголосив велику закордонно-політичну промову, запевняючи всім поневоленим Москвою народам американську господарську допомогу, якщо тільки їм пощастить звільнитись від залежности від Москви. Попереднього дня вся совєтська пропаґанда, радіо і преса, накинулась на Америку, Британію, Францію, Західню Німеччину та „інших капіталістичних і м п е ріялістів", обвинувачуючи їх в „інтервенції у внутрішні справи соціялістичних країн" — та конкретно в організації повстання в Мадярщині. Доллес зі свого боку підкреслював, що „поневолені народи ніколи не повинні мати причин до сумніву, що вони мають у нас щирого і відданого приятеля, який підтримує їхні аспірації". На тему совєтських обвинувачень забирав слово теж секретар оборони Вилсон, кажучи, що Америка, згідно з його інформаціями, не має своїх аґентів у Мадярщині. Згідно з повідомленнями державного департаменту, в Будапешті перебуває кругло 30 американців, що виконують там дипломатичну службу, і приблизно стільки ж членів їхніх родин. Комуно - мадярський уряд утруднює безпосереднє полученя американської дипломатичної місії з Вашинґтоном, але з останнього повідомлення виходить, що всі американці є зібранні в приміщеннях місцевого американського посольства. Тим часом, у Вашинґтоні коло Білого Дому відбулась мадярська „мовчазна демонстрація", в якій взяло участь кількасот осіб мадярського походження, між ними і відома фільмова артистка Іллона Массей та її чоловік Доналд Давсон. Демонстранти носили транспаренти з написами—організувати і висилати для мадярських повстанців зброю, харчі і лікарства. Рівночасно з дипломатичних кол інформують, що мадярське повстання заставило західніх дипломатів до перевірки їхнього дотеперішнього переконання, мовляв, збройне повстання проти комуністичного режиму є неможливе.

РОКОСОВСЬКИЙ ДО МОСКВИ — КАРДИНАЛ ВИШИНСЬКИЙ НА ВОЛІ

Варшава. — Совєтський маршал Константин Рокосовський, що його Москва настановила, як свого „проконсула", польським військовим міністром і шефом польської армії, зодягнутим у польську уніформу, несподівано відлетів в минулу неділю 28 ц. м. до Москви. Хоч офіційно сказано, що він поїхав „на відпустку", проте загально думають, що внаслідку розвитку подій у Польщі сама Москва зрішила відкликати його і що він більше до Польщі не повернеться. Безпосередньою причиною цього мало стати звідомлення спеціяльної комісії польського сойму, вибраної для розсліду останніх подій, що — мовляв — маршал Рокосовський, очевидно у порозумінні з Москвою, але в тайні від решти уряду, приготовляв військовий переворот для збереження при владі польських „сталіністів" і московської супрематії. Його найближчим помічником у підготовлюванні перевороту був ген. Казімєрж Віташевський, що його заступив на становищі „керівника виховання" в польській армії — ген. Маріян Спихальський. Другою подією, що має символічне значення, як перемога „ліберального" курсу політики уряду Гомулки, є звільнення кардинала Стефана Вишинського. Після перебування впродовж останніх трьох років під „домашнім арештом", фактично у в'язниці, бо під строгим доглядом у монастирі в Сяноку, 53-річний кардинал вернувся в минулу неділю до Варшави на своє становище примаса Католицької Церкви в Польщі. У часописі „Жицє Варшави" появилась стаття, яка поручає вести „незалежну закордонну політику" та осуджує „механічне пов'язання" закордонної політики Польщі й СССР.

● Тіло папи Пія IX, який помер у 1878 році, ексгумовано в приявності трьох кардиналів, кількох лікарів та урядовців Ватикану, і перенесено з підземелля Базиліки св. Лаврентія у Римі на середину тієї церкви. Після відкриття домовини виявилось, що тіло збереглось в доброму стані. Його ідентифікація необхідна для переведення недалекої беатифікації.

Австрія закликає СССР до припинення боїв в Мадярщині

Відень. — А в с т р і й ський уряд, стурбований подіями за і над східніми кордонами невтральної Австрії, звернувся з закликом до Совєтського Союзу припинити поборювання повстанців в Мадярщині. Зрештою, все без винятку австрійське населення серед якого майже немає комуністів, співчуває мадярським повстанцям. Над східнім кордоном Австрії відбуваються зворушливі сцени. Мадярська кордонна сторожа відразу заявилась по стороні повстанців і манифестувала це приязними окликами німецькою мовою під адресою австрійців. Потім почали напливати більшими й меншими гуртами втікачі з Будапешту. Австрійська центральна влада видала розпорядження своїй кордонній сторожі не робити перешкод втікачам при переході кордону в Нікельсдорфі, а до прикордонного австрійського населення звернулась з закликом — приходити з допомогою втікачам і допомагати їм влаштуватись. В недалекому від кордону мадярському містечку Мадяровар прийшло в минулу п'ятницю до кривавої розправи між комуністами і повстанцями. Поки повстанці заволоділи бараками політичної поліції, ця остання вбила скорострільним вогнем і ручними гранатами 85-х повстанців. Їхній збірний похорон перетворився у велику патріотичну манифестацію. Австрійська преса підкреслює, що здовж австрійсько-мадярського кордону не видно на мадярському боці ні одної комуністичної зірки, лише національні мадярські барви. Міжнародний Червоний Хрест у Швайцарії висилає через Австрію до Мадярщини ліки. Транспорти ліків вислано літаками з Швеції, Італії і Франції, а вантажними автами з Австрії. Літак з ліками, висланий з Варшави в минулу п'ятницю, вернувся, бо не міг приземлитись на летовищі під Будапештом. За закликом про допомогу, що його зробив Мадярський Червоний Хрест, ранених нараховують в Мадярщині на кількадесять тисяч, а вбитих на 5.000 до 10.000 осіб. Деякі закордонні часописи подають ще вищі цифри.

В АМЕРИЦІ

● **Сенатська підкомісія** в справах внутрішньої безпеки під головуванням сен. Істмена поручила державному департаментові зажадати від совєтського уряду відкликати Константина Якімова, першого секретаря совєтської делеґації в Об'єднаних Націях, як „дипломата", що намовляє втікачів із совєтського „раю" вертатися на „родіну", при чому існує сильне підозріння, що уживає він для цього метод шантажу. Ця робота, мовляв, не має нічого спільного з завданнями представництв в такій установі, як Об'єднані Нації.

● **Перше число „СССР"**, совєтського пропаґандивного журналу, друкованого у Вашинґтоні англійською мовою, накладом 25,000 примірників, розпродано на всій території ЗДА впродовж трьох днів. Коштувало воно 25 ц. Друге число появиться 7 листопада накладом 50,000 прим. 50,000 примірників американського журналу „Америка" в російській мові розійшлись в СССР впродовж кількох годин. Примірник цього журналу коштує 5 рублів (офіційно $1.25).

● **Комуністичний щоденник в ЗДА**, „Дейлі Воркер", до п'ятниці минулого тижня не сказав ані слова про те, що совєтські танки й гармати були вжиті при здавлюванні революції на Мадярщині. Сказано там тільки що „антидемократичні й антисоціялістичні" сили пробували на Мадярщині привернути „реакційний режим Горті" і що „реакційні елементи впливають на деяких державних урядовців у Вашинґтоні", відповідно насвітлюючи ті події. Адмірал Горті здавив був комуністичний режим Белі Куна в 1918 р. на Мадярщині і правив до 1944 року.

● **У Форт Дікс** в Ню Джерзі п'ять вояків дістали „негонорове звільнення" після того, як відмовились виповнити рубрику в офіційних військових формулярах про своє політичне минуле. Вони зробили відклик проти цього рішення військової влади, і Найвищий Суд ухвалив перевірити їхню справу.

В СВІТІ

● **Смерть Гітлера** щойно тепер офіційно стверджено. Суддя у Берхтесґадені, місті постійного замешкання Гітлера в останні роки його життя, минулого тижня офіційно проголосив, що ґрунтовно переведене слідство виявило понад усякий сумнів, що Гітлер згинув, покінчивши життя самогубством у травні 1945 року. Офіційне ствердження смерти Гітлера потрібне було для його спадкоємців, хоч матеріяльна спадщина по „фюрерові" невелика.

● **У Лондоні** помер на 101-му році життя Ніколас Рідлі, ініціятор і фундатор ґумового промислу на Маляйському півострові. Бувши більше як півсторіччя тому першим директором ботанічного саду в Сінґапурі, він почав плекати на Маляях ґумові дерева із насіння, перевезеного з Південної Америки. Англійський губернатор на Маляях зробив йому догану за „марнування часу на пусту справу". Коли ж, завдяки його зусиллям, розвинувся на Маляях могутній ґумовий промисл, йому не дали можливости на тому забагатіти, бо він був державним урядовцем. Ніколас Рідлі — осягнув багато почестей тільки як учений.

● **Вальтер Гізекінґ**, світової слави німецький піяніст, помер в минулий четвер на 61-му році в Лондоні після операції, якій мусів несподівано піддатись, захворівши зараз після того, як приїхав до Англії, щоб награти свої нові платівки. В грудні минулого року Гізекінґ пережив катастрофу, що сталася з автобусом, в якому він їхав разом із дружиною. Його дружина тоді згинула, а мистець від того часу фізично заломився.

● **Революційні події в Будапешті** вибухли в минулий четвер — твердять західні газети — безпосередньо після того, як на очах демонстрантів мадярські поліцисти вбили полковника і поручника з'єднання мадярських танків, що прилучились до демонстрації студентів. Коли демонстранти відкрили, що совєтські вояки підвозять амуніцію амбулянсами Червоного Хреста, вони почали їх перевертати, і таким чином згинуло багато ранених.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
За три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛОГІКА ІСТОРІЇ

Історія — як здоров'я: вона має свої закони і свою логіку, і про неї, як про здоров'я, треба дбати, бо кожне легковаження може опісля гірко пометитись. На жаль, є не тільки люди, які не дбають про здоров'я, але й нації, які легковажать історією. Через те приходиться їм опісля важко покутувати і дорого платити. Теперішній стан і події в світі дають на це багато прикладів.

Весь світ, вільний світ, виявляє тепер глибокі симпатії до двох східньо-европейських народів, польського і мадярського, які в останніх днях переходять нову велику пробу історії. Обидва народи намагаються послабити свою залежність від Москви, власне ці свої намагання конкретніше виявляють. Полякам обійшлося дешевше, але мадярам набридло очікувати на „мирне визволення", і вони взяли зброю до рук. Їхня столиця і їхні міста вкриті їхніми трупами, і їх гомін волі несеться широко по світі, викликаючи симпатії до них серед волелюбних народів.

Очевидно, що викликає він симпатії й серед волелюбного українського народу, який сам склав величезні гекатомби жертв у боротьбі за свободу і незалежність. Викликають симпатії серед українців і змагання польського народу, і в таких обставинах було б, можливо, краще навіть не згадувати про деякі „інші речі". Все ж таки — історія має свою, як сказано, логіку, і на неї не можна закривати очей, бо це — мститься.

Цю логіку, яку маємо на думці, висловив одним реченням великий президент цієї вільної країни, Абрагам Линколн, кажучи, що він так само не бажав би бути рабовласником, як не бажає бути рабом. Не можна бо зберегти власної волі, заперечуючи право на волю інших. Це — логіка історії, яка вже багато разів повторилась.

У політиці немає того „що б було, якби було . . .", коли мова про минуле. Політика повинна правильно оцінювати сучасне і правильно передбачати. Але минуле, історія, є наукою для сучасного. Тому то й сьогодні мимоволі виникає запит, що б було, якби після першої світової війни сусіди України, замість дивитись ласим оком на шмат української землі, із симпатіями поставилися б до українських аспірацій та українських змагань і боротьби за волю? Ми глибоко переконані, що сьогодні на їхніх столицях маяв би вільно їхній національний прапор, якби тоді вони були бодай не перешкоджали, щоб замаяв і вдержався український національний прапор над Києвом і Львовом, Ужгородом і Чернівцями. Ми глибоко переконані, що коли б у тих містах були вдержались українські прапори, то не було б сьогодні потреби проливати кров за польський прапор над Варшавою, мадярський над Будапештом, чеський над Прагою, а румунський над Букарештом. І коли сьогодні це пригадуємо, то не із злоби, але з симпатій і глибокого співчуття до тих народів, що їм історія не заощадила тієї страшної долі, якої перший зазнав український нарід. Така пригадка ніколи не зашкодить.

Є ще одна аналогія, яку варто було б сьогодні пригадати тим, хто обманює себе надіями на „співіснування". Співіснували бо з Москвою в періоді між першою і другою світовими війнами Польща і Мадярщина, Чехословаччина і Румунія і всі інші вільні й незалежні сусідні країни. Ще й як співіснували! Укладали договори про ненапад, торгували і взаємно українських революціонерів судили. Було ще й гірше. Результат такий, що сьогодні мусять вони „співіснувати" в страшній неволі і платити найдорожчу ціну за кожну, навіть найменшу спробу звільнитись від такого „співіснування". . .

Така є логіка історії і не дай Боже, щоб вона повторилась з тими, хто забуває про неї, чи на неї не зважає і сьогодні плекає мрії про співіснування з червоним дияволом.

Теперішні події за залізною заслоною є логікою історії, як логікою життя є всілякі недуги тих, хто не зважає на його гігієну, не дбає про здоров'я. На жаль, історична наука аж надто часто йде тільки до бука, а не до голови, і помилки постійно повторюються. Якої ж ще, наприклад, потрібно нам усім науки про те, що воля — неподільна, що тільки тоді будуть ця воля і мир запевнені, коли ними користуватимуться всі, великі і малі народи, ті, що цю волю вже мають, і ті, що її ще не мають. Тим часом ми ще й сьогодні спостерігаємо, як навіть між поневоленими і самі поневолені хочуть ділитись на своєрідні кляси, на „сателітів" і тих, що вже й своє сателітство втратили, хоч між одними і другими на ділі жадної різниці немає в поневоленні. Або чи не буває ще й сьогодні, що в одному реченні про волю для себе додасться ще й пару слів, які означають неволю для інших? Теперішні події, які лучать нас усіх найглибшими симпатіями до тих, що борються за волю, насувають ці міркування, отже і в цьому їх успіх.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ДЕВ'ЯТЬ ОСОБЛИВИХ МУЖІВ

Про них написано чимало книжок, між титулами яких є такі: „Дев'ять старих мужів", „Дев'ять молодих мужів", „Дев'ять — понад Правом", „Дев'ять чесних мужів", чи прямо „Дев'ять мужів" . . . А в полемічних статтях чи промовах останніх місяців були й такі епітети про них, як „дев'ятичленна олігархія індоктринована комунізмом", чи „дев'ять, яких трудно шанувати" . . .

Цих дев'ять особливих мужів творять Найвищий Суд ЗДА. Вони саме зійшлися на свою 166-ту сесію. На схід від Капітолю — через Капітольську „плязу" і через вулицю від Конгресової Бібліотеки стоїть велика біла мармурова римська Святиня Справедливости, могутня масою каміння і простотою форми. Це — осідок Найвищого Суду і цих дев'ятьох особливих мужів. Всередині ця будівля понура, віє пусткою . . . Нічого там шукати туристам для ока: ні образів, ні золочених орнаментів чи канделябрів, ні статуй героїв, ні інших утворів мистецтва. А проте, тисячі й тисячі йдуть туди, коли відвідують столицю, і тисячі мовчать з респектом.

Бо це будівля, в якій зберігається сила, що ґарантує „рівну справедливість у межах права".

Американський громадянин не має надто великого довір'я ні до свого Уряду, ні до Конґресу, щоб повністю віддати їм в руки свою долю. Уряд і Конґрес занадто близькі до щоденного життя, щоб не бути під впливом його змінливости; вони постійно борються за свої позиції і через те здані на атаки, прохання, натиск, гнів чи вдяку громадян. Вони занадто сьогочасні щоб берегти те, що має бути вічне і незмінне в принцип — як ось безоглядна справедливість. В світогляді американця ґарантом його прав є Конституція, а ґарантом Конституції — цих дев'ять особливих мужів — суддів Найвищого Суду. Їх імена не так часто появляються на сторінках преси, як ім'я Президента чи інших голосних політиків. А проте, їх сила в певному аспекті більша, ніж сила Президента чи Конґресу. Вона полягає у незалежності їх від примх виборців чи від натиску уряду, бо, раз іменовані, вони служать доти, поки стати сил і здоров'я. За час їх урядування відходять президенти, змінюється партійна контроля Конґресу. Наприклад, з сучасних суддів четверо чинило суд за трьох президентів і мають теоретично шанси дочекатись й четвертого.

Часто й історична роля її більша, як президентова, хоч не так безпосередня, а радше далекосягла в часі. Можна сказати, що розвиток американської демократії, політичної системи правління чи соціяльного ладу пішли шляхом, який намітив Найвищий Суд своїми рішеннями в окремих справах, інтерпретуючи Конституцію, її ідею й дух. Найвищий Суд, який на початку вважали за мачушину дитину, здобув собі позицію під славним головним суддею Маршаллом, коли признав за собою право перевіряти згідність законів та урядових розпоряджень з Конституцією і уневажнювати їх в потребі. Багато президентів досвідчило цю силу Найвищого Суду: здається, найбільше покійний Рузвелт, який мав нагоду іменувати майже цілий склад цього Суду, а потім мусів прийняти його вироки, що касували цілий ряд його постанов. Навіть Айзенгаверові перекреслив його політику в справах перевірки безпеки урядовців той самий суддя Гарлан, якого він недавно іменував.

Найвищий Суд встановив надрядність ф е д е р а льного уряду над стейтовими, і так поклав фундамент суверенности ЗДА над обмежено суверенними стейтами. Найвищий Суд займав становище в справах невільництва і в справі сеґреґації рас. Ряд його рішень вплинув на економічний розвиток цієї країни ще з часів „індустріяльної революції" на переломі століть . . . А це все шляхом судочинства, шляхом стосування права і здійснювання справедливости . . . Але що це таке справедливість? Що це право-закон в його словах, ідеї, намірі законодавця і граматичному значенні? Право-закон не стає абсолютно ясним тільки через те, що його покладено словами на папір, або через те, що його вже стосовано в одному чи другому конкретному випадку. Розуміння права і правосуддя будуть такі, які будуть судді з їх світоглядом, характером, знанням чи темпераментом. Право є для людей, його творять люди і стосують люди. Тому в його змісті і його діянні не можна не бачити відблиску людини.

Тому Найвищий Суд — це не інституція як така: це дев'ять мужів. І це їх людські прикмети пишуть присуди, які важать на долі країни та її громадян.

Не диво, що нарід дивиться з реверенцією на непривітний будинок Найвищого Суду і його дев'ять акторів. Тому добре розважають президенти, коли іменують суддів Найвищого Суду, і сенатори, коли їх затверджують.

І тому американське громадянство пильно студіює нового суддю Вілліяма Джозефа Бреннана, якого іменував Президент і який саме склав свою присягу. Правда, його жде ще затвердження Сенатом, коли зійдеться він в новому Конґресі в січні 1957 року. І якщо Президентом стане Стівенсон, то він зовсім не мусітиме подати Бреннана на затвердження. Але він певне зробив би це, бо Бреннан — демократ. Отож, республіканець Президент іменував демократа. Він заявив, що не партійна приналежність, а правничі й особисті кваліфікації рішали про вибір. Але його номінація головного судді Воррена (1953) була чисто політичною. Ніксонові вихопилося було незручне признання, що „маємо нашого республіканського головного суддю". Забув він в розпалі передвиборчої кампанії, що судді формально не є ні демократи, ні республіканці . . .

Бреннан є також католик... І цей факт не минув дискусії в пресі. Але це вже традиція, що один суддя повинен бути католиком. Труман заломив був цю традицію двічі і за це наразився на гостру критику. Він неначе старався себе реабілітувати, іменуючи католика МекҐрета генеральним прокурором і бажаючи нав'язати дипломатичні зв'язки з Ватиканом. Навпаки, колись Гувер іменував суддею Найвищого Суду жида Кардозо, хоч уже один жид — Брендайс — засідав там. Гувер теж керувався кваліфікаціями і здобув для Найвищого Суду одного з найвидатніших членів.

Бреннан — наймолодший віком у Найвищому Суді: йому 50 років, на сім років менше від досі наймолодшого судді Клерка.

Він засяде на краю за зеленим столом ліворуч від головного судді. І він сидітиме в справді достойному товаристві. На вигляд це може й „дев'ять старих мужів". Але коли вони в акції, то образ змінюється. Постать головного судді Воррена домінує навіть фізично в центрі довгого ряду чорних тоґ. За його привітною усмішкою чути енерґію, сполучену з тактом. Його загально признають за доброго організатора (недарма був ґубернатором Каліфорнії) і зручного медіятора між колеґами суддями. По його правиці невелика постать найстаршого службою судді, Ґуґо Лафаєт Блека, що вже 19 років активно діє в Найвищому Суді. Колись радикал у поведінці, сенатор з Алабами тепер, кажуть, „вигладився" формою. Але він вважається одним з „лібералів", що часто має окрему думку і вміє її мотивувати. Він має другого відомого „ліберала" за товариша, Вілліяма Доґлеса, теж Рузвелтового ставленця з 1939 року, відомого з своїх подорожей по світі і цікавих книжок з описами мандрівок. Це Доґлес здержав був на пару днів виконання присуду в справі Розенберґів у 1953 році.

Біля низького Блека сидить ще нижчий, але найстарший віком і найголосніший славою — Фелікс Франкфуртер. Він народився 1882 року у Відні і малим хлопцем приїхав до ЗДА з батьками. Працював, учився, має докторати з ряду університетів, вчився у Гарварді, був на державній службі, практикував як адвокат. Написав багато правничих книжок. Живий ум, любить дискутувати з адвокатами своїм високим голосом, любить писати свої окремі опінії навіть тоді, коли погоджується з більшістю. А коли говорить, мотивуючи рішення Суду чи свою окрему опінію, то так і пригадує добре нам знаний тип галицького (радше австрійського) адвоката-жида, з трохи вишуканим стилем, з чисто діялектичним леґалістичним розумуванням, тільки на справді високому поземі. В ньому „молодий" суддя Бреннан знайде свого колишнього вчителя з Гарварду, і від нього напевно ще не одного навчиться. Він знайде між своїми новими колеґами людей різного правничого рівня, різного світогляду та темпераменту. Різне буде їх розуміння та відчування проблем і різне розуміння законів. І хоч назовні рішення видаватиме Найвищий Суд, творцями їх будуть ці дев'ять дуже різних людей: дев'ять особливих мужів.

Членство в Українському Народному Союзі — це наш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в члени У. Н. Союзу!

ЧИ МОЖНА ВИВЕСТИ ЗЕМЛЮ З РІВНОВАГИ

Це не фантастична історія і не питання виключно з сфери наукової дискусії. Навпаки, заторкнена тут справа має дуже актуальне й суто політичне значення, бо вона тісно пов'язана з теперішньою передвиборчою аґітацією в Америці. Конкретно, сенатор Істес Кіфовер, кандидат Демократичної партії на віце-президента, підтримуючи ідею кандидата на президента, Адлея Стівенсона, щоб Америка припинила дальші експериментальні вибухи водневих бомб, заявив на пресовій конференції в Ню Йорку 16 жовтня ц. р. буквально таке: „З'єдинені Держави мають тепер водневу бомбу такої сили, що вона може зрушити землю з її осі на 16 ступнів". Названий сенатор підкреслив, що така „страхітлива можливість" є найкращим доказом правильности домагання Адлея Стівенсона, щоб припинити дальші вибухові експерименти в цій ділянці.

Поважний американський журнал „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" за місяць жовтень ц. р. покликаючись на опінію науковців, заперечує твердження сенатора Кіфовера. Він запевняє, що досі невідомо ні про яку таку силу в природі, яка могла б захитати рівновагою і бігом землі: не всилі зробити цього ані землетруси, ані торнеда, ані вульканічні вибухи. Тим паче людина не розкрила ще такої таємничої сили, яка могла б викликати зміни в космосі. Правда, один учений обчисляв, що Совєтський Союз міг би — в теорії — колись, відповідними вибухами на Північному бігуні вплинути на вісь землі. Коли б це сталося, то велика частина ЗДА „пересунулась би" на південь: Міннесота опинилася б у теплій смузі, а Флорида й Каліфорнія мали б тропічний клімат. Взагалі, кліматичні відносини змінилися б у цілому світі. Але покищо ніяка воднева бомба не всилі заподіяти щось подібне. Науковці кажуть, що для „скривлення" бігу землі треба б щонайменше такої сили, яка спричинила утворення відомих астрономам великих кратерів на місяці. В застосуванні до плянети землі така невідома досі сила мусіла б викопати кратер величиною одного з наших континентів.

За інформаціями учених і військовиків, на підставі переведених досі експериментальних вибухів, сила найбільшої водневої бомби, що її має ЗДА, дорівнює приблизно 20 меґатонам, себто в тисячу разів більша від сили першої американської атомової бомби з 1945 року. Кратер, що утворився після вибуху такої найбільшої (вибуховою силою, а не розміром) водневої бомби, був розмірно „малий": приблизно одна миля ширини і 175 стіп глибини. Така страшна сила вибуху нищить усе живе й мертве не тільки в промірі одної милі, бо все, що є в тому обширі земля „ковтає" в буквальному розумінні, але спричиняє загибіль людей і тварин у куди більшому промірі через безпосередні й посередні наслідки катастрофального потрясення повітря. І все ж така сила не стоїть у ніякій пропорції до сили, потрібної для того, щоб вивести з рівноваги земну кулю. Во треба б, наприклад, щоб кожної хвилини вибухала воднева бомба впродовж якогось часу, щоб сила тих вибухів дорівнювала силі деяких відомих Америці з минулих років гураґанів. Навіть багато водневих бомб не мають тієї сили, що їх має землетрус. В офіційному виданні департаменту оборони говориться буквально: „Для сильного землетрусу потрібно стільки енерґії, скільки виладувалось би при одночасному вибухові 1,000.000 атомових чи 1.000 водневих бомб".

Але припустімо, що можна було б випродукувати ще куди-куди сильніші ядрові бомби. Чи теоретично можна було б в такому разі зрушити земну вісь з її теперішнього положення? Учені заперечують цьому. Один з них, д-р Гордон МекДоналд пояснює це так: земля — це гіґантський глек; тому найбільша сила, виснажена на поверхні такого „глека", не може вплинути на вигляд і напрямок його осі, а може викликати тільки дрижання на самій його поверхні. Названий учений, який є професором геології в Мессачусетському Інституті Технології, твердить, що земля, обертаючись, робить надзвичайно стійкі і правильні обороти. Тому спроба вивести її з рівноваги була б подібна до спроби дати стусана кулаком ґіґантському кружлякові. На думку цього вченого, практично неможливо зробити це „в ніяких обставинах" при допомозі тих джерел енерґії, які відомі науці.

Учені пригадують, що при всій нищівній силі водневих бомб, на поверхню землі падали вже тягарі з більшою силою, ніж та, яка виз'язувалась під час вибухів водневих бомб. Це стосується велетенських метеорів, таких, наприклад, як той, що впав у Сибіру в 1909 році, а проте не викликав найменшої зміни в положенні земної осі. Підводні землетруси на Тихому океані були багатократно сильніші від водневих бомб, так само далеко сильніші були великі вульканічні вибухи. „Хвилювання землі" при таких вибухах відбивається лише на вигляді земної кори, а не на земній осі.

Американська преса приходить до висновку, що навіть дуже поважні, мудрі й досвідчені політики та державні мужі допускаються великих помилок, коли вживають арґументів із такої спеціяльної ділянки, в якій слово можуть забирати тільки чільні фахівці, — в даному разі нечисленні військовики, географи й біологи. Земля — завелика штука, щоб можна нею потрясти!

Володимир Барагура

МИНУЛЕ, ТЕПЕРІШНЄ Й МАЙБУТНЄ „ВЕСЕЛКИ"

(2)

Плян і характер журналу

В межах підготовної праці Редакційна Колеґія „Веселки" опрацювала детальний плян видання журналу, який акцептувала Редакція „Свободи". У пляні вказано на конечність дитячого журналу, визначено ідейно-виховні й літературно-мистецькі та дидактичні цілі, до яких має змагати, з'ясовано його характер, устійнено назву, накреслено рямковий матеріял, намічено й запрошено співробітників-авторів і ілюстраторів та складено кошторис видання.

Якщо йде про характер „Веселки", то це — „маґазиновий" тип журналу, тобто її Редакція намагається вміщувати всі матеріяли, які можуть в позитивному сенсі цікавити малого читача. У зв'язку з тим ідуть намагання дати матеріял найрізноманітніший тематично й формально. Досі на сторінках „Веселки" мала місце тематика — історична, біографічна, к а з к о во-фантастична, пригодницька, реалістична з актуального дитячого життя, релігійна, пластова, природнича та з різних інших ділянок життя й знання. У журналі ведуться постійні рубрики й кутки, як хроніка дитячого життя, загадки, розваги, сміховинки, листування з дітьми, рецензії на нові видання, музичний куток.

„Веселка" призначена для дітей кожного віку й засадничо охоплює дітей від 6 до 12 року життя, але поміж її читачами є багато навіть п'ятирічних дітей, чотирнадцяти- та шіснадцятирічних юнаків і дозрілих громадян до віку понад вісімдесят років.

Журнал має літературно-мистецький та виховно-навчальний характер, при чому виховання й навчання проводиться при помочі мистецького слова, образотворчого, музичного та інших родів мистецтва.

Форма подачі матеріялів малим читачам переважно літературно-мистецька (вірші, поеми, пісні, оповідання, діялоги, п'єси), рідше матеріял, опрацьований у формі статтейки, гутірки, опису, звіту.

В опрацюванні матеріялів Редакція намагається виходити від речей дітям відомих і переходити до нових, незнаних. Журнал зберігає до дітей серйозну поставу без фальшивого інфантилізму та поучування. Тон журналу бадьорий, життєрадісний, активістичний, без комплексу меншовартости, а на цей тон вказує вже сама назва журналу — „Веселка" — символ радости, втіхи, веселости, погідности, тієї позитивної атмосфери, в якій повинна зростати дитина, щоб її фізичні й духові сили розвивалися найкраще.

Перевага українознавства

Журнал віддає перевагу українознавчому матеріялові, при чому українознавство розуміється в найширшому значенні цього слова, а саме не як наука, не як ділянка знання, а як „українознавчування", розбудження при помочі мистецького слова і інших мистецьких засобів позитивного психічного наставлення до всього, що є українське. Перевагу українознавчим матеріялам віддається тому, що актуальну дійсність, у якій живуть наші діти, вони знають з автопсії, а мистецьку відбитку тієї дійсности та загальнолюдську т е м а т и к у знайдуть у чужомовних дитячих журналах та книжкових виданнях, зате українознавчих матеріялів у чужомовній дитячій пресі вони не дістануть. Перевага українознавства не заперечує вміщуванню також матеріялів „загальнолюдського", „невтрального" чи „чужинецького" характеру. Навпаки, цим матеріялам приділяється в журналі належне місце, зокрема, якщо йде про тематику з життя славних і великих людей, сильних характерів, чи зображення великих подій чужих народів, що мали б виховний вплив на українських дітей.

(Далі буде)

СЕРЦЕ

Гей, ти, серце — сонцем гаряче,
Гей, ти, серце — сонцем золоте. —
Від колиски невгамовна вдача
Оселилась з нами і росте.

Понесем же, серце, голі й босі
На одчай голівоньку свою . . .
(. . . Скоро, скоро прийде
злота осінь
І повисне тишею в гаю . . .).

Мабуть так накреслено дороги
Та стежки зазорені мої, —
Щоб лягали вічно попід ноги
З голубого міста на гаї.

ОЛЕКСА ВЛИЗЬКО

В. Гайдарівський

ЩЕ ОДНО КОХАННЯ

Повість

(19)

Максим, закінчивши переливати, підвівся, простягнув руку з пляшкою вгору і тримав з такою урочистістю, мов то був прапор.

— Вірно, товаришу, робиш, — хрипко кричав робітник із перев'язаною рудою хусткою шиєю. — Досить нам терпіти. Треба скаржитись!

— Ми теж люди!

— У центрі як побачать, то тільки ахнуть!

— Розійдіться, товариші! — кричав хтось суворо. — Який може бути мітинг! Хто дозволяв!

— А баландою хто дозволяв годувати! — летіла відповідь.

— Намовчалися вже!..

— Провчити треба!

— [illegible]

— Не залишай, товаришу, — звертались до Максима. — Доведь до кінця.

Службовці їдальні, заскочені несподіванкою, збилися в окремий гурток і радилися, що їм робити. Ніхто з робітників їсти не хотів, залиті в тарілки страви холонули, потягалися плівками. Бігали до завідувача, але його, як і завжди майже, в кабінеті не було. Люди ж у залі чимраз більше розпалювалися, здавалося, що всі говорили і ніхто не слухав, а з напруженого гамору вихоплювалися окремі вигуки, нетерпеливі, різкі, сповнені протесту й обурення.

Підказана робітниками думка скаржитись на погане харчування Максимові сподобалася. Кращої відплати вигадати не можна. Він негайно ж запакує пляшку й надішле її до найвищої установи у столицю. Там подивляться на юшку, проаналізують її і, жахнувшись вислідів, накажуть вигнати Безпальченка з посади. Тоді вже не сміятиметься він разом з донькою, не дратимуть кирпи свої, а переконаються, що Максим Копа теж чогось вартий, і вони помилилися, плюючи на нього.

Він проходив через залю, міцно тримаючи в руці пляшку, підбадьорений вигуками і дотепами. Майже до самої хати його проводжали робітники, давали поради, як краще запакувати, якого змісту в пакунок вкласти листа, одночасно дорікаючи керівництву свого заводу, особливо ж завідувачеві їдальні. Максим погоджувався з робітниками і обіцяв усе зробити так, як вони казали.

Коли вже почне щастити людині, то всі перешкоди від неї відлітають, як від вогню комарі. Іншим разом сісти за стіл і щось написати здавалося б Максимові настільки ж дивним, як сісти за кермо літака й намагатися піднятись у повітря. Одначе, він тепер не зважав на відсутність досвіду й труднощі писання, а сміливо схилився над столом і, хоч і спітнівши, нашкрябав зовсім не поганого листа, від якого, перечитуючи, пойнявся захватом. На великому аркуші паперу, моченим слиною олівцем, добірними, мов тесрен, буквами, красувалося:

„До цека вуквика

Посилаю вам товариші пляшку з їжею. Так годує трудящий пролетаріят на заводі ім. Артема завідувач їдальні т. Безпальченко. Він навмисне нас виснажує щоб люди падали від вітру і не виконували норм. Просимо вжити проти шкідника заходів і вигнати його бо ніхто не зверта уваги.

Робітник ковальського цеху Петровського заводу ім. Артема Максим Копа".

На пошті службовець крутив у руках пакунок, косо поглядаючи на відсилача.

— З адресою у вас не все гаразд, — сказав він Максимові. Ви адресуєте відразу в два місця: до уряду і до партії.

— Вони там свої люди, — пояснив Максим. — Вони самі розберуться.

— Свої то свої, — погодився службовець, — а пакунок може вернутись.

— То що ж робити мені?

— Треба адресу переписати, — категорично заявив службовець. Він оглянувся, а потім, схиливши голову до самого віконця, тихо запитав: — Коли не таємниця, то скажіть, будь ласка, що ви відправляєте?

— Харчі, — сказав Максим.

Поштовик чмихнув від сміху.

— Навіщо? Там неголодні, — пошепки сказав він.

— Хай подивляться, чим нас годують.

— А, то інша справа. То ми вже знаємо, куди надсилати, — багатозначно кивнув головою поштовик. Він переписав на пакунку адресу і дав Максимові квитанцію.

— Заходьте ще до нас, — мовив службовець прощаючись, — таких клієнтів завжди радо зустрічаємо . . .

Уже з ранку другого дня після події в їдальні Максим помітив, що багато робітників почало до нього ставитися зовсім інакше, ніж раніше. З ним віталося стільки людей, ніби був він не звичайним ковалем, а директором заводу, чи якоюсь знаменитістю, дехто при тому підморгував або загадково усміхався, мов старому приятелеві, з яким мав інтимні справи. Його розпитували, чи послав він до столиці юшку, і Максим у відповідь витягав і показував квитанцію. Звичайний папірець з поштовою печаткою люди розглядали з таким подивом, ніби то був льотерійний квиток, на який припав головний виграш. Та й Максим почував себе не менш щасливим, мовби дізнався, що раптом став найбагатшою в світі людиною. Слава запаморочила йому голову, надихнула його бурхливим завзяттям.

РЯТУЙТЕ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ДОПОМОЖІТЬ ВДЕРЖАТИ І РОЗБУДУВАТИ ДЛЯ НЕЇ РІДНУ „ВЕСЕЛКУ"! ПОШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД „ВЕСЕЛКИ"!

НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ В „ЛЮДОВІЙ" ПОЛЬЩІ

У 5-му числі варшавського двотижневика „Право і Жиєє" надруковано інтерв'ю міністра внутрішніх справ В. Віхи, з якого подаємо деякі дані про національні меншини в сучасній Польщі.

В цьому інтерв'ю подано, що в „людовій" Польщі находиться ряд національних меншин, які разом нараховують коло півмільйона людей. Це такі меншини: українська, білоруська, німецька, литовська, жидівська, чеська, словацька і циганська.

„На відтинку опіки не-польським населенням — говорив міністер — маємо незаперечні, але все ще незадовільні досягнення. Організована міністерством освіти мережа шкіл для національних меншин охоплює 224 початкові і 10 середніх шкіл з рідною викладовою мовою. Крім цього у 223-х польських школах (в цьому двох середніх) додатковою мовою є рідна мова національних меншин."

„Національні меншини мають свою пресу. У Вроцлаві появляється німецький часопис „Арбайтерштімме"; у Білостоці білоруський тижневик „Ніва"; у Варшаві почав виходити український тижневик „Наше Слово"; видаються жидівські місячники: літературний „Ідеше Прифтін", історичний „Блєтер фар ґешіхте" і щоденна газета „Фолькєштімме". Від серпня почав виходити журнал московською мовою „Звено".

Важливу ролю — сказано в тому інтерв'ю — в громадській активізації не-польського населення відіграють громадсько-культурні товариства, що засновуються національними меншинами, як білоруською, жидівською, словацькою, осілими циганами і нещодавно українською. Ці товариства сприяють розвиткові культури і мистецтва національних меншин, допомагають державному апаратові глибше вивчати вимоги і потреби цього населення.

В Польщі тепер існують і діють такі товариства: Українське суспільно-культурне товариство, Громадсько-культурне товариство жидів в Польщі, Російське культурно-освітнє товариство, Білоруське громадсько-культурне товариство, Товариство словаків і Товариство осілих циганів.

С. Ж.

З НОВИХ ВИДАНЬ

„НАРЕШТІ МАЄМО ПРАВДИВОГО МИКОЛАЯ!"

У моїх споминах з дитинства живе досьогодні вечір святого Миколая, свято української родини, багате, радісне, щасливе. З ним зв'язані традиції нашого духового життя, що походять з Візантії. І тепер ще не погасли в моїй душі промені соняшного, щасливого побуту давніх днів. Тільки наше наймолодше покоління, задивлене в новості мерехтливої сучасности, не знає тієї таємничости, що ніс у нашу душу св. Миколай, символ щедрости та любови до найменших. Воно заміняло його на веселого діда-жартуна й на діда-мороза. І коли призадумаємось над цим нищенням традиції та легким захопленням чужими звичаями, то стає сумно на душі. Можливо, що за покинутим св. Миколаєм підуть в забуття також і інші традиції, зв'язані з святвечором, колядою, Йорданом?! Вже тепер чуємо про нові свята, Сильвестра, Валентія. Можна передбачувати, що з новим календарем поволі забудуться наші старі свята та сполучена з ними традиція.

Але ще блимає її вогник. В незбагнутім поході до новостей протиставиться їм книжечка Іванни Савицької, написана з серцем для наших дітей та з глибоким знанням виховника. Її заголовок: „Гість із неба". Видала її Учительська Громада в Ню Йорку у 1955. У книжечці цікавий зміст, розподілений на 3 відслони: післанець у постаті янгола заповідає прихід Святого Отця, що приготовляє для чемної дітвори дарунки в небі. Він відчиняє золотими ключами небо, в якому кипить робота над посилками - дарунками. Потім відчиняє пекло з Люципером та чортами, що приготовляють різки для своїх почитателів. Врешті надходить св. Миколай з янголами та дарунками для добрих. В часі вистави дієві особи співають звеличну пісню, пісню янголів, а янгол-скрипаль грає на скрипці мелодію в супроводі фортепіяна. Ці музичні твори, скомпоновані І. Недільським, мають теж високоякісну основу, як про це свідчать оцінки вчителів Українського Музичного Інституту. Найвища пора почати приготування до гарної української імпрези! Вона буде напевно успішна.

Д-р Кость Кисілевський

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шикаґо, Ілл.

Кандидат на конґресмена М. Гінко перед українською громадою.

Молодий, але вже з деяким досвідом у політичній роботі, зокрема ж у виборчий час, п. Михайло Гінко, адвокат з Шикаґо-Південь, мав у неділю 14-го жовтня ц. р., нагоду до особливих переживань: це ж бо чи не перший раз станув він перед громадою українців Шикаґа (к. сто осіб), що зібрались у залі УНСоюзу, щоб познайомитись з нашим земляком - кандидатом на конґресмена, та послухати його виступу.

Прибув він до залі прибраної прапорами і заставленої столами із скромною перекускою, в товаристві литовського - походження п. Кумскіса (кандидата на керівне становище у санітарній службі Шикаґо) і вкоротці почалась програма зборів. Започаткував їх коротким вступним словом голова Громадського Комітету інж. В. Вілинський, передаючи дальше керування зборами одному з діячів демократичної партії — п. О. Канюкові — як тостмастерові.

Після короткого виступу п. Кумскіса, що висказався за близьку співпрацю національних груп у виборах, зокрема литовців і українців, а при тому гарячо підтримав кандидатуру нашого земляка, до слова прийшов п. М. Гінко.

З деяким хвилюванням п. М. Гінко відчитав короткий вступ до своєї промови по-українськи, підкреслюючи в цьому вступі своє українське походження і свою вдячність за зорганізування йому зустрічі, а згодом — в анг. мові виголосив недовгу виборчу промову. Він критикував політику адміністрації Айзенгавера в ділянці внутрішньої політики і в ділянці імміграційних законів, наводив приклади недотягнень теперішньої адміністрації і при тому з'ясував найголовніші принципи виборчої програми демократів, між ними і визвольну політику щодо підбитих Москвою народів. На закінчення просив про підтримку його і запевняв, що хоче служити добрій справі.

Промову п. Гінка, присутні прийняли оплесками і вставанням з місць.

Згодом слідувала старанно приготована промова п. О. Дацка (в анг. мові), в якій подано аналіз дотеперішньої американської закордонної політики і видвигнено ряд слушних постулятів. На закінчення виступив з промовою в українській мові ред. М. Семчишин, що вказав на важливе значення зустрічі з кандидатом на конґресмена, якого повинні підтримати всі українці без уваги на партійну приналежність, бо це лежить в загальних українських інтересах.

Гарно і переконливо прозвучали слова підтримки п. Гінка з боку п. Зенона Голубця, (керівника української радіо-години), і на цьому предсідник зборів закінчив, а на заклик п. П. Пуцили (дир. банку „Тризуб") присутні зложили 100 долярів добровільних пожертв на виборчий фонд п. М. Гінка.

На закінчення слід пригадати всім українцям Шикаґа, що вони повинні безумовно віддати свої голоси за нашого земляка п. М. Гінка (якщо мають право голосу у 4. виборчій окрузі) або вплинути в тому напрямі на своїх знайомих, що мають право голосувати в цій окрузі.

Крім того, Комітет звертається цією дорогою з закликом до всіх власників авт, щоб вони зголошували на адресу Комітету (2410 В. Шикаґо Евню) свою участь у великій кавалькаді авт, яка об'їде в неділю перед виборами (4 листопада) увесь виборчий округ (4-тий) п. М. Гінка, та при допомозі транспарентів і гучномовців переведе відповідну пропаґанду за нашим земляком — єдиним українського походження кандидатом до Конґресу.

М. С-ин.

Соті Роковини Франка.

Управа Українського Літературного Фонду в Шикаґо переводить інтенсивну підготовку для відзначення сотих роковин народження Івана Франка. Святкування відбудуться 29 і 30 грудня 1956 р.

З метою гідного переведення святкувань, на запрошення Управи Українського Літературного Фонду, приймають участь у почесному і Діловому Комітетах відпоручники всіх українських національних місцевих організацій. Завдяки цьому, роковини Франка будуть великою маніфестацією української спільноти в Шикаґо. Почесний Комітет очолюють відомі громадські діячі: Мирослав Сімкович, Іван Дужанський, Степан Куропась і ін. Діловий Комітет, що його склад був уже проголошений в пресі, очолений самою Президією Управи Українського Літературного Фонду (Адам Антонович — голова, Володимир Ничай — заступник голови, Рома Турянська — секретарка, та голови комісій: Теодор Курпіта — літературний сектор, Омелян Плешкевич — мистецька підготовка, Мирослав Турянський — фінанси, Микола Денисюк — пропаґанда.

Мистецька Секція Українського Літературного Фонду, під проводом Ом. Плешкевича, М. Зарицького і Д. Левицької, переводить підготовку мистецької частини святкувань.

Першого дня Свята відбудеться Великий Святковий Концерт-Академія у виконанні найкращих українських мистецьких сил Шикаґо. У виконанні мистецької частини прийматимуть участь мистці: Емілія Плешкевич (сопрано), Ельва Барабаш (піяно), Іван Рудавський (баритон), Ігор Білогруд (піяно). З рецитацією виступить Рома Турянська, а власну поему, присвячену П о е т о в і, читатиме Олесь Бабій. На концерті співатиме хор під мистецьким керівництвом проф. Омеляна Плешкевича з передбаченою участю 150 співаків усіх наших хорів Шикаґо. З промовою запрошено поета Євгена Маланюка.

Другого дня Свята відбудеться бенкет із роздачею нагород за три найкращі українські літературні твори, що появилися в 1956 р. на еміґрації. До участи в бенкеті будуть запрошені, крім представників місцевого українського громадянства, також представники американських та інших чужонаціональних літературних кол. Є намір запросити до участи в святкуваннях дочку поета Ольгу Франко-Ключко. У вокальній частині бенкету прийматимуть участь: Л. Опихана (сопрано), Василь Мельничин (тенор), Павелячек, Дуда, Чижик і Мак (струнний квартет).

В часі святкувань буде відкрита виставка Франкіяни, що її підготовляє у власному приміщенні Український Музей-Архів у Шикаґо. *Побажаним було б*, щоб організації та поодинокі громадяни з Шикаґо та інших осередків ЗДА та Канади старалися збагатити намічену виставку, випозичаючи на неї вартісні експонати.

Франківські святкування в Шикаґо супроводжає благородня ініціятива місцевих українців: уфундування нагород за найкращі оригінальні українські літературні твори, що появляться в ювілейному 1956 році окремими виданнями на чужині. Цей факт заслуговує на признання всієї україн. спільноти. При цьому приємно ствердити, що в творенні Українського Літературного Фонду приймають активну участь не самі літератори, але й усе українське громадянство Шикаґо.

Три літературні нагороди, в сумі 1,000, — 500, — і 250 дол., це вже не тільки символічний вияв бажання підтримки української духової творчости. Це не тільки моральна спонука до побудження творчої ініціятиви українського письменника. Це не тільки вияв наближення читача до письменника і спроба не залишати письменника осамітненим в його творчості. Ні! Це вже конкретні поважні суми, що в б ю д ж е т і українського письменника можуть становити навіть поважну позицію.

Українці Шикаґа вибрали найвлучніший спосіб вияву пошани до великого поета, створивши в соті роковини його народження Український Літературний Фонд, звідки і в майбутньому намічається нагороджувати найкращі українські твори літературними нагородами ім. Івана Франка.

М. Денисюк.

Дітройт, Міш.

З діяльности українських ветеринарних лікарів.

Дня 30 вересня ц. р. відбулися тут у приміщенні Американсько-Українського Осередку Загальні Збори українських ветеринарних лікарів, які перебувають на терені Дітройту та на яких основано Відділ Об'єднання Амер. Українських Вет. Лікарів, що його головна управа находиться в Шикаґо.

Зборами проводив сеньйор української вет. медицини на еміґрації і почесний голова згаданого Об'єднання, проф. д-р Іван Розгін. Управу Відділу вибрано в складі: д-р Микола Дудинський — голова, д-р Іван Янчишин — секретар, д-р Андрій Семків — скарбник. Доповідь про завдання Відділу виголосив проф. Розгін. Крім праці професійного характеру, Об'єднання ставить собі ще такі завдання: збирати матеріяли до історії української вет. медицини, вивчати вет. медичну службу в українських арміях (УНР, УГА, УПА), опрацьовувати і видавати біографії визначних українських вет. лікарів, а головно тих, які потерпіли від окупантів України і були заслані за її межі, а то й знищені (процес СВУ), а також інформувати вільний світ про стан і досягнення української вет. медицини в Україні.

На закінчення Зборів відбулася доповідь д-ра І. Білоруського про стан ветеринарної медицини в Чіле, який саме прибув до ЗДА з цієї південної країни. Він подав інтересні спостереження із своєї із своєї багатогранної і широкої діяльности як вет. лікар в Чіле, і варто, щоб цю доповідь, відповідно поширену і доповнену, він опублікував на сторінках „Інформативного Листка", органу Об'єднання як історичний матеріял з праці і досвіду нашого професіоналіста у далекому, на тисячі миль віддаленому від України — Чіле.

Д-р І. Я.

ЧИТАЧІ ПРО „ВЕСЕЛКУ"

Цьогорічна кампанія за збірку фондів на дитячий журнал „Веселка" проходить у двох напрямах — добровільних жертв і передплати. Проголошення передплат на „Веселку" Українським Народним Союзом і Видавництвом „Свобода", це, між іншим, виконання бажань багатьох громадян, які вже з появою перших чисел журналу в своїх листах суґерували думку видавати журнал на базі передплат: на кращому папері та в кращому оформленні.

Ось кілька листів у тій справі:

„Веселка" — дитячий журнал і повинні підтримувати його батьки, що мають дітей. Пропоную, щоб „Свобода" проголосила, щоб її передплатники заявились, хто хоче, а хто не потребує „Веселки". Тоді решту чисел можна б вислати тим, які її потребують, а не мають грошей передплачувати журнал, нпр. до заморських країн."

Інженер Ю. Нанасси

„Пересилаючи пожертву на „Веселку", висловлюю жаль, що такий поганий папір не дозволить зберегти це прегарне видання на довші роки. Зберігаю всі зошити і дам оправити, щоб скористав мій синок, як підросте. Чи не можна б бодай частину накладу друкувати на кращому папері для бібліотечних цілей?"

Прот. М. Федорович

„Добре було б, якщо можна б „Веселку" замовляти окремо від „Свободи", щось так, як окремий дитячий журнальчик. Нпр., я маю „Свободу", а всі числа „Веселки" складаю окремо, зберігаючи для дітей. Але крім того дуже радо передплатив би „Веселку", як дарунок для своїх похресників: один із них в Австралії, а другий в Канаді. Просив я вже деяких знайомих, які не мають дітей і дістають із „Свободою" числа „Веселки", щоб мені їх давали, але хоч вони не відмовляються, все ж таки деякі числа пропадають і трудно зібрати комплекти . . ."

Д-р Роман Миколаєвич

„Дорогі Браття в Господі, наші Союзовці! Прийшов час на збірку пожертви на дитячу „Веселку". Це дуже гарний журнал і я його радо переглядаю, бо він гарно редаґується. Коби тільки наші Союзовці всі до одного дали пожертву, то можна б підмалювати дитячу „Веселку".

Петро Парницький, Фріголд, Н. Дж.

„Щодо „Веселки", то все там гарне і добре, але моїм бажанням є: щоб вона була кольорова так, як правдива „Веселка".

Орест Михайлишин, дев'ять років.

„Ми просили б, щоб „Веселка" була кольорова і на кращому папері!"

Роман Пастушак, читач.

„Я дуже люблю читати казочки, а ще більше оглядати гарні образки. Я хотів би, щоб „Веселка" була кольорова, бо я ще ніколи не бачив еселки. Тут на півночі в Канаді веселки нема, а на Україні я не був. Мама розказує, що на Україні все по дощі показувалася на небі дуже гарна кольорова веселка, і тому я хотів би дуже побачити хоч намальовану веселку таку гарну, як на Україні."

Богдан Бордун, читач.

„Дорога „Веселко"! Ти мені дуже сподобалася. Я хотіла б, щоб ти була на кращому папері з кольоровими образками. Я хотіла б, щоб ти виходила щотижня."

Марія Бачинська

„Мені Ваша „Веселка" дуже сподобалася і я хотів би, щоб вона мала ліпшу оправу і щоб була кольорова.

Юрко Царинник

КНИЖКА Й ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ В ДОМІ КОЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ЛЮДИНИ

Ютика, Н. Й.

5-річчя нової парафії.

Дня 14-го жовтня 1956 р. Українська Автокефальна Православна Церква Св. Покрови Божої Матері в Ютиці, відзначила 5-ліття свого існування величавим празником по старокрайовім звичаю. Для нас може і нецікавим було б забирати слово в справі празника маленької парафії в провінційному містечку, коли б тут не сталася рідкісна подія в українському релігійному житті.

О годині 10-тій заїжджаємо під церкву. Всі вулиці обабіч заблоковані автами, вказуючи, що в церкві відбувається велике торжество. Нас зустрічають веселі і повні радости обличчя членів церковноґ комітету, що запроваджують нас до церкви, майже вщерть виповненої вірними (біля 250 осіб).

І дійсно, тут відбувалося велике торжество. Відбувалася Архиєрейська Служба Божа, яку відправляв Преосв. Владика Ігор в сослуженні трьох священиків, диякона і вівтарних хлопців. До Служби Божої співали по черзі два хори: з Рачестер та Сиракюз під диригентурою п. Лаврентія Склонного.

Преосв. Владика Ігор виголосив до вірних глибоку змістом релігійно - патріотичну проповідь, а під кінець Служби Божої говорив до вірних о. Протоєрей Степан Позичайло, настоятель церкви, який по довгім і тяжкім хворінню щойно повернув зі шпиталю, дякуючи парафіянам за опіку над ним та Всевишньому за ласку і вдержанні при житті.

Коли ми переходили з церкви до залі бенкету, запримітили, що приблизно одна третя людей, це з західніх земель України, які належать до гр.-кат. віровизнання, одначе про добросусідському відношенні прибули, щоб своєю участю пошанувати братів - наддніпрянців і звеличити їхнє празникове свято.

Бенкетова заля була вщерть переповнена. Деяким парафіянам не вистачило місця, але гостинні господарі тим не перейmalися, вони раділи гостями.

На бенкеті промовляли: о. Тимофій Міненко — з Ню Йорку, який часово заступає настоятеля церкви, п. Іван Василик — від місцевого Від. УККА, о. протоєрей Павло Фалко — з Рачестер, о. Леонтій Тахтаренко — з Сиракюз, п. Володимир Запаринюк — від місцевого 484 Відділу УНСоюзу ім. Тараса Шевченка, п. Михайло Козар — від місцевого Осередка СУМА та п. Трускало з Сиракюз.

На кінець ще хочемо підкреслити, що парафія Св. Покрови Божої Матері в Ютика, числом дуже маленька, але вірою і духом сильна, ділами велика, з своїм церковним проводом молодих людей: пп. В. Бігун, М. Луценко, Б. Лобацук, Герець, Хвесік і М. Шевченко, які муравлиною працею із всіма парафіянами придбали власний Храм Божий і які зуміли приєднати до себе симпатією братів із західніх земель України.

В. З.

ЛЬВІВСЬКИЙ З'ЇЗД

В НЮ ЙОРКУ 10-11 ЛИСТОП. 1956

780 YRS THE CITY OF LVIV UKRAINE

З'їзд. оплату і білети на окремі імпрези від $1.00 набувати особисто в „Самопомочі", 68 Іст 7ма вул., Ню Йорк, Н. Й.

Поштою: CONVENTION OF LVIV UNIV. ALUMNI, 140 Second Ave., New York 3, N. Y.

Платне політичне оголошення. Платне політичне оголошення.

АМЕРИКА І СВІТ ПОТРЕБУЮТЬ

АЙЗЕНГАВЕРА


Dwight D. Eisenhower

- Щоб закріпити доведений його урядом до небувалого рівня добробут країни та невпинно його збільшувати!
- Щоб приспішити процес повного зрівняння в правах і вольностях усіх громадян та запевнити всім найбільшу соціяльну справедливість!
- Щоб завершити імпозантну програму розбудови шкільництва, мешканевих домів і шляхів!
- Щоб невпинно збільшувати прибутки громадян та зменшувати податки!
- Щоб уряд завжди був вільний від корупції а країна від підривних елементів — **АМЕРИКА ПОТРЕБУЄ АЙЗЕНГАВЕРА!**
- Щоб Америка залишилась найбільшою остоєю волі та наймогутнішою її обороною!
- Щоб припинити всяку комуністичну аґресію та щоб дати відсіч усім большевицьким затіям!
- Щоб успішно змагати до побудови справедливого і тривкого миру! — **ВЕСЬ СВІТ ПОТРЕБУЄ АЙЗЕНГАВЕРА!**
- Щоб мати рішучого оборонця і приятеля!
- Щоб мати запевнену допомогу у визвольних змаганнях! — **АЙЗЕНГАВЕРА ПОТРЕБУЄ ЗОКРЕМА УКРАЇНА І ВСІ ПОНЕВОЛЕНІ НАРОДИ!**

ТОМУ, В ДНІ 6-го ЛИСТОПАДА ГОЛОСУЙТЕ НА РЕСПУБЛІКАНСЬКИХ КАНДИДАТІВ І ВИБЕРІТЬ

ДВАЙТА Д. АЙЗЕНГАВЕРА
на президента

РИЧАРДА М. НІКСОНА
на віце-президента

ДЖЕКОБА К. ДЖЕВІТСА
на сенатора зі стейту Ню Йорк!

N. Y. Republican State Committee — Ukrainian Division
Michael Piznak, Chairman


Richard M. Nixon

ДЛЯ ДІТЕЙ И МОЛОДІ

Абетка — в кольорах	.60
Брати Моуглі — Р. Кіплінґ	$ .60
Борці за правду — історичне оповідання для молоді. А. Кащенка	.45
Вітрового батька торба — казки	1.50
З Дніпра на Дунай — оповід. для молоді — А. Кащенко	.40
Жучок - щербачок — Л. Полтава	.60
Княжа слава — А. Лотоцький	1.00
Козацька дитина — В. Бандурак	.50
Крутіж — Б. Лепкий	.75
Листочки-Платочки — упорядкувала М. Юркевич	.40
Лис Микита — І. Франко	.50
Медовий Телесик — віршована казка — Р. Завадович	.40
Микола Джеря — І. Нечуй-Левицький	.65
Напад на Січ — Д. Мордовець	.05
Наше військо — книжечка до кольорування	.50
Осінь — М. Юркевич	.70
От так казки. . . — Р. Кіплінґ — пекеказав Ю. Сірий	.75
От собі сторійки — Р. Кіплінґ	.35
Переполох — Р. Завадович	.50
Під Корсунем — оповідання для молоді — А. Кащенко	.45
Попелюшка — казка для дітей	.50
Про горобця славного молодця — Ю. Сірий	.40
Сойка-Штукарка — Р. Завадович	1.00
Світова мандрівка краплини води — Ю. Сірий	.40
Старий горобець — Д. Малин-Сібіряк	.10
Три оповідання з малюнками — Д. Малин-Сібіряк	.25
Увесьденички — В. Чапленко	.30
У дружньому колі — оповідан. і вірші — В. Данилович	.40
Українські народні казки — упорядкувала О. Іваненко	2.00
Слон по Африці ходив — Л. Полтава	.60
Сестричка Мелася — оповідання М. Вовчка	.40
Срібна грива — П. Погідного	[illegible]
Іванко Ортик	.40
Юрчик Мандрівник — кольорова казка	.50
Чарівна хустина — Н. Забіла	.50
Чорна Рада — М. Куліш	1.00

Замовляти:

"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! ФИЛАДЕЛФІЯ Й ОКОЛИЦЯ!

ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ:
45, 62, 83, 105, 116, 128, 153, 156, 163, 173, 189, 237, 239, 245, 247, 248, 261, 268, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 383, 388, 397, 422, 424, 430, 479

ОКРУЖНІ ЗБОРИ

вище поданих Відділів відбудуться

в неділю, 4-го листопада 1956 р.

о годині 1-ій по полудні

в Домі Горожан, 847 Н. Френклін вул., Филаделфія, Па.

На зборах буде приявний гол. касир УНСоюзу п. Р. СЛОБОДЯН.

Всі відділові урядники повинні обов'язково явитись на ці збори. Також і члени УНСоюзу можуть прийти на ці збори.

За Уряд:

Д-р В. Ґалан, гол.; Олена Штогрин, гол. радна;
О. Бакай, секр.; С. Чорномаз, кас.

Платне політичне оголошення. — Платне політичне оголошення.



Громадяни дільниці Менгетену є справді в тім щасливім положенні, що мають змогу голосувати на заслуженого діяча, що кандидує тепер на Суддю Нюйоркської Округи. — Суддя

S. Samuel DiFalco

є широко відомий серед нашого громадянства. Немає найменшого сумніву, що великою більшістю голосів він о с я г н е це становище цивільного судді, щоб піклуватися вдовами і сиротами. Його довга суспільна праця і широка громадська діяльність складаються на його повні кваліфікації на те становище.

НОТИ

ДЛЯ СПІВУ І ФОРТЕПІЯНУ.

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ — опер. на 3 дії для фортепіяна з текстом	$2.50
СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ — для співу з фортепіяном	3.50
ВЕЧЕРНИЦІ — Слова й музика П. Ніщинського	1.50
КОЗА-ДЕРЕЗА — М. Лисенко — дитяча оперетка в одній дії (партитура)	1.50
МУЗИКА ДО КОБЗАРЯ — 32 соля на сопран і альт	2.00
КВІТОЧКИ З УКРАЇНИ — Фортепіянові соля	1.50
НАШЕ СОНЕЧКО — В. Барвінський — українські народні пісні	.40
МОЯ РАЙДУГА ("My Rainbow") — М. Фоменко — Фортепіянові соля	1.00

Замовляти:

SVOBODA, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКЕ ВИСИЛКОВЕ БЮРО

"ZORYA PARCELS OFFICE"

36 EAST FIRST STREET, Tel.: OR 4-3930 NEW YORK 3, N. Y.

Ґарантує найскорішу доставу ПАЧОК до всіх країн Европи.

Опаковує і висилає пачки безпосередньо до корабля. Полагоджує посилки повітряною поштою. Пачки переслані нам поштою до бюра, полагоджуємо до 3-ох днів.

Висилаємо: ПОЖИВУ, НОВУ й НОШЕНУ ОДЕЖУ, ШКІРУ, МАНУФАКТУРУ, ЛІКИ і т. п.

„ЗОРЯ" веде власний склад усяких товарів: шкіру, мануфактуру, взуття з футряними вкладами, матеріяли на перини, хустки, панчохи, ґалянтерію, харчові продукти, герметично замкнені і т. п.

— Обслуга фахова. Даємо інформації. —

Бюро відкрите щоденно від понеділка до суботи від 9-ої год. рано до 8-ої вечора.

ЗВЕРТАЙТЕСЬ ДО НАС З ПОВНИМ ДОВІРЯМ.

За висилкове бюро „Зоря" — О. М. ДОГОШЕВИЧ.

ПРАЦЯ
Help Wanted Male-Female

МІСЦЯ ДЛЯ ПРОДАВЦІВ І ПРОДАВЧИЦЬ
МУЖЧИНИ ДО ГУРТІВНІ
ЖІНКИ ДО ГУРТІВНІ
ЗА "FOUNTAIN"
ДО КУХНІ
ДО БЮРА
МУЖЧИНИ ДО МАГАЗИНІВ.
ПРАЦЯ НА ЦІЛИЙ ДЕНЬ або КІЛЬКА ГОДИН.
Також на кілька годин
ДІВЧАТА і ЖІНКИ.
Голос. 9-рано до 5 по пол. від понеділка до суботи.
S. S. KRESGE
MID ISLAND SHOPPING CENTER
HICKSVILLE, L. I.

ЧИ ХОЧЕТЕ жити далеко поза містом і мати добру роботу? Потребуємо досвідчених ткачів на Label & Narrow Fabric Looms Come to see us in,
Marlboro, New Hampshire
J. M. Gulenberg & Son, Inc.

МОДЕЛІСТИ-КИ
праця при виробах біжутерії на білім металю. Мужчина, який вміє робити проєкти з воску або моделювати на білому металю. Постійна праця, добра платня, надчисельні години.
WI 7-5317

ПРАЦЯ
Help Wanted—Female

ОПЕРЕЙТОРКИ
з досвідом тільки в декоративній праці. Доб. платня, постійна робота, досконалі умовини праці. Праця близько дому.
ANNETTE INTERIORS
39 East 19th St. New York City
AL 4-5727

PATTERN FOLDERS
Experienced or Learners. Light, clean, work. Steady Employment. $37\frac{1}{2}$ hour week.
ADVANCE PATTERN CO.
331 E. 38th St. N. Y. C.
9th Floor — Mr. Brand.

РОЗШУКИ

ОЛЯ ЗАГОРОДНА,
шукає свого брата
ІВАНА МИКУЛИШИНА
зі Львова.
Прошу писати на адресу:
ANTON PETRYK
Rt. 1, Box 31, Palatine, Ill.

Пошукую за вуєчним братом: ІВАН ЗИЛИЧ, син Максима і Настазії з села Камяна, повіт Новий Санч. Маю відомості від твоїх Родичів. Хто знав би про нього або він сам, прошу написати на мою адресу:
YEFREM ZYLICZ
934 Clinton St., Buffalo 10, N. Y.
Заграничні часописи прошу передрукувати.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male

FLOOR ASSEMBLERS
до індустр. Heat Treading Furnaces; знання читати "Blueprint"; досвід в Piping або Assembling.
AMERICAN GAS FURNACE CO.
Spring and Lafayette St.
Elizabeth, New Jersey

КРЕСЛЯР, прецізійний й інш. Мусить знати американські методи. Елекр. прилади, Конструкційний апарат; елекр. кругообіг, мусить доказати знання креслярства. Індустріяльний і військовий асистент. Мусить перейти "Govern. security regulations". Добрі умов. праці. Праця близ. дому. Платня відпов. до досвіду. Пишіть P. O. Box 167 Great Neck, L. I., або тел. Hunter 2-8480.

ДО ПРАЦІ
в "COFFEE SHOP" і "DRIVE IN"
Праця зараз для мужчин і жінок рано або по полудні.
Ресторан відкритий цілу ніч.
"BUS BOYS" — ПОРТЕР
(парівки, напої і т. д.)
Всі користі оплачує працедавець. Програма вишколу. Платня під час науки. Голоситись особисто від 8:30 рано до 4:30 по пол. від понеділка до п'ятниці.
Mr. M. CALVANO
MAYFLOWER COFFEE SHOP
540 Hempstead Tpke
(pir Cherry Valley Ave.)
West Hempstead, L. I., N. Y.

МУЖЧИНА
до виробу ювелірних моделів.
Одна з найбільших фабрик ювелірних виробів в околиці Providence R. I., має місце для першоклясного моделіста. Досконала нагода, багато компанійних користей для відповідного. Якщо Ви заінтересовані в поліпшенні своєї ситуації, або стати першоклясним моделістом пишіть:
Box O-22 — Room 830,
11 West 42 St. New York City

TOOL & DIE MAKERS
Першоклясні. Багато праці, постійна праця. Висока платня для фахового. Праця близ. дому, тільки 1 бл. від IRT сабвею (East Side).
NELSON TOOL CO.
781 E. 142nd St., Bronx, N. Y.

BENCH LATHE OPERATORS (2)
TURRET LATHE OPERATOR
до праці на малих прецізійних частинах. Мусить вміти самостійно робити "set-ups".
HARRISON MACHINE & TOOL CO.
75 Calvert St., Harrison, N. Y.

РОЗШУКИ

ДРЕБОТ ІВАН
з Дрогобича
має листа до відібрання в Редакції „Свободи"
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.

РІЗНЕ

МЕТА УКРАЇНСЬКА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
236 E. 14 ST. NEW YORK 3, N.Y.
РУЧНО ВИКОНАНІ ЖІНОЧІ КУЛЬЧИКИ з правдивих самоцвітів.

КЛИЧ „СВІЙ ДО СВОГО" — ЦЕ НАША ГОРДІСТЬ!

Зах. Німеччина і Франція підписали остаточно договір у справі Зарщини

Люксембург. — В суботу 27 жовтня ц. р. в Люксембургу французький міністер закордонних справ Християн Піно і німецький міністер закордонних справ Гайнріх фон Брентано підписали договір, що в усіх подробицях вирішує французько-німецький спір у справі Зарщини. Обидва міністри відчитали спільну деклярацію, в якій сказано, що „в майбутньому між обидвома державами існуватимуть взаємини такі, які звичайно бувають між добрими сусідами". Франція погодилась повернути багату прикордонну провінцію Зарщину Німеччині, як її політичну й економічну інтеґральну частину, в дні 1 січня 1957 року. Однак ще три роки у Зарщині обов'язуватиме французька валюта й Зарщина перебуватиме в тому часі у митній унії з Францією. Проте Німеччина зможе негайно розпочати на всьому терені Зарщини фінансові операції, а залізниці і пошта перейдуть відразу під відання Німеччини. Після трьох років німецька марка заступить французький франк у Зарщині за реляцією 83 франки за одну марку. Німеччина погодилась розбудувати водну систему між Райном і рікою Мозель так, щоб Франція могла дешевим транспортом діставати рурське вугілля для свого стального промислу в сусідній провінції Льоррен. Устійнено докладні контингенти вугілля для Франції на найближчих 25 років. Спір за провінцію Зарщини був одною з причин двох світових воєн між Францією і Німеччиною.

Америка обіцяла 11,000 ф. уранію атомовій світовій аґенції

Об'єднані Нації. — Президент Айзенгавер обіцяв відступити 5,000 кг. себто 11,000 фунтів уранію новоствореній світовій аґенції для використовування атому для мирних цілей. Відповідного листа Президента відчитав голова американської Комісії атомової енергії Луіс Л. Штравс на кінцевому засіданні конференції 82-х держав у цій справі в мин. п'ятницю 26 ц. м. — Крім цього, Президент зазначив, що він дбатиме, щоб також інші держави склали відповідну данину з ядрових матеріялів до „банку" тієї Аґенції. В лютому минулого року Президент заявив був, що ЗДА готові дати заприязненим країнам 20,000 кг, отже коло 44,800 фунтів матеріялів для розвинення програми застосування атому для мирних цілей. Тепер Президент негайно віддасть одну четвертину тієї скількости, з тим, що решту передаватиметься в міру розвитку тієї Аґенції, до 1 липня 1960 року. З п'ятьма тисячами уранію можна здвигнути 10 реакторів по зразку американського реактора, — збудованого в Шіпінгпорті в Пенсилвенії. Хоч СССР обіцяв в ноті до ЗДА в липні мин. року дати від себе 50 кґ уранію проєктованій Аґенції, проте досі невідомо, чи і коли це станеться. В 36-му дні конференції 70 держав підписали статут нової Аґенції, а 12 держав, приявних на конференції, мають ще його підписати. Обрану для реалізації того статуту Комісію очолюватиме Карльос Альфредо Бернардес, бразилієць, а його заступником буде Павло Вінклер, чех.

КОРОТКІ ВІСТІ

● **„Ізраїль** також потребує Суецького каналу" — під таким гаслом появилось останньої середи в „Ню Йорк Таймсі" на цілу сторінку цієї газети оголошення про державні бонди з Ізраїлю. Таке оголошення коштує буцімто 5,000 долярів.

● **Возо у стейті Віскансін** — місто з найбільшим числом політично свідомих і активних громадян. На 18,946 управнених до голосування мешканців цього міста зареєструвалось вже 18,759, при чому це число може ще зрости, — отже перевищить 99%.

● **Командування американської морської фльоти** офіційно заявило про винахід нової зброї проти підводних човнів. Віце-адмірал Дейвіс заявив, що нова зброя може знищити кожний підводний човен на віддалі багатьох миль. Новий винахід належить до категорії атомової зброї і названо його жіночим іменем „Люлю". В Америці почали наполегливо досліджувати нові можливості оборони проти підводних човнів з моментом, як Совєти почали масово їх продукувати.

● **В Антарктиці**, недалеко південного бігуна, перебувають в дослідній місії понад 100 вояків і цивільних. Командування морською фльотою обіцяло їм влаштувати на тій льодовій американській базі 6 листопада „виборче бюро", де вони зможуть голосувати.

● **Єгипетський уряд**, приславши на руки генерального секретаря ОН Гаммершилда привітання з приводу 11-річчя Об'єднаних Націй, дуже різко висловився про нездібність тієї установи розв'язати ізраїльсько-арабський конфлікт та про потурання вічним прикордонним „інцидентам", що коштували життя сотням людей.

● **Федерація Американських Науковців** проголосила свою опінію в справі полеміки між президентом Айзенгавером і демократичним кандидатом Адлеєм Стівенсоном на тему експериментальних вибухів водневої бомби. Федерація поручає міжнародне порозуміння в цій справі і висловлює думку, що хоч може непотрібна тут система контролі, яка охоплювала б усі країни, проте, необхідна згода всіх заінтересованих сторін на право доступу до обширів, з яких можна було б перевіряти, чи дотримується договору, і на право доступу летунством над різні міжнародні та територіяльні води.

ВСЯЧИНА

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ ХОЧУТЬ КОНТРОЛЮВАТИ НАРОДЖУВАНІСТЬ

Панна Тсай Чанґ, член Центрального Комітету Комуністичної партії, заявила на партійному конґресі, що комуністичний уряд повинен контролювати число народжень в країні, бо це причиниться до здоров'я матерів, дасть кращу опіку дітям і збільшить добробут в країні. Комуністичний уряд довів до нужди в країні і тепер боїться своїх власних дітей. Проте, уряд офіційно заявляє, що не боїться більшого числа людей, тільки йому йде про здоров'я жінок, і про те, щоб бездітні жінки могли працювати. Китай за урядовою статистикою нараховує 600,000,000 мешканців, і це число кожного місяця збільшується на один мільйон.

ЦЬОГОРІЧНЕ ЛІТО НЕ БУЛО ХОЛОДНЕ

Загально люди твердять, що цьогорічне літо було холодне, але ті, що передбачають погоду, заперечують це. Фахівці від погоди кажуть, що цього року пересічна температура в червні, липні і серпні була на 0.3 відсотка вища від нормальної, яка повинна бути в літніх місяцях. Думка про холодне літо зродилася з того, що минулорічне літо було надто гаряче, бо його пересічна температура становила на 2.9 відсотка більше від нормальної літньої температури. Ще гарячіше літо було в 1949 р., коли пересічна температура виносила аж 3.6 відсотка.

ЯК НІКСОН ВЕДЕ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ

Співробітник щоденника „Ню Йорк Геральд Трібюн" Ірл Мазо, який їздить із віце-президентом Ричардом М. Ніксоном під час його виборчої кампанії, описує спосіб аґітації цього республіканського політика. Ніксон в першій виборчій турі має об'їхати 32 стейти. Він виступає як представник Айзенгавера, від якого і від його Мемі передає виборцям привіти. Мазо твердить, що Ніксон не тільки спричиняє те, що виборці кричать „Нам подобається Айк", але і те, що вони в майбутньому зможуть кричати „ми хочемо Ніксона". Він говорить про те, що Айзенгавер знищив корупцію в Вашинґтоні, закінчив вбивання людей в Кореї, осягнув мир із почестю, дав країні добробут під час миру і дав американцям найбільші прибутки в історії цієї країни. В Південній Дакоті Ніксона представляв губернатор Джов Фосс, який сказав, що Ніксон така сама звичайна людина, як всі інші американці. Він має дружину і дітей, та має ще довг на своєму домі. Тримає собаку для забави дітей. Але він видряпався на вершок кар'єри, що може зробити кожний американець, якщо буде важко працювати. На одних зборах демократичні студенти розкидували летючки про те, що Ніксон давніше інакше говорив в порівнанні з його теперішніми заявами, але виборці слухали Ніксона, відкинувши ті летючки, або сховавши їх в кишеню, щоб їх пізніше прочитати. Ніксон тим різниться від інших визначних аґітаторів, що сам собі пише виборчі промови.

ЗНАЮТЬ, В ЯКОМУ ПОРЯДКУ НАРОДЖУВАТИСЯ

Леді Мойл в Лондоні в Англії народила вже дев'яту дитину, і її чоловік лорд Мойн сказав, що він „не міг бути здивований", коли довідався, що народилася дівчинка. Досі його діти народжувалися в такій черзі: дівчина, хлопчик, дівчина, хлопчик, дівчина, хлопчик, дівчина, хлопчик... і знову дівчина.

Спорт

НОВИЙ СЕЗОН СІЧІ ЕЛИЗАБЕТ

СІЧ — ПЕТЕРСОН ДОВЕРС 2:1

В товариській стрічі відмолоджена Січ перемагає заслужено колись грізних футболістів Петерсону. Однак гра усіх ліній залишає багато до побажання і робить невеселими вигляди в грядучих мистецтвах.

SPANISH CENTER — СІЧ 2:0

Січ віддала дві точки краще диспонованим стрілово еспанцям в цих перших змаганнях за першенство А кляси Ліґи Стейту Ню Джерзі. Напад Січі не дописав, тоді, коли лінії помочі і оборони вповні вив'язувалися зі своїх завдань.

СІЧ — PRO JUVE 1:0

Через спізнення противників признано Січі виграну воковером 1:0. Опісля розіграно з цими ж італійцями товариські змагання, які теж дали вислід 1:0 для Січі.

S. C. RICE — СІЧ 0:3

Суперника, який в минулому році переміг Січ 5:2, розложили Січовики завдяки технічній перевазі та поправі у співпраці лінії нападу. На центрі заграв з успіхом Лютак, вперше на грищі після довшої перерви.

MARITIMO — СІЧ 5:1

Вислід не був правдивим віддзеркаленням гри, що в ній Січовики мали неодну нагоду добути ворота. Мимо продуманих акцій не пощастило Січовому нападові в стрілах, яких було обмаль, і ці зачасто попадали в стовпи, або лишались з воротами. Противник стрілив щасливо п'ять воріт, при чому двоє з них на совісті одного помічника Січі, який спокійно приглядався грі, зайнявши позицію в нападі.

СІЧ — KOSTEK S. C. 1:5

Січ грала ці змагання у зміненому та неповному складі і закінчила їх в дев'ятку. В додатку причинився до поразки і суддя, який кривдив Січовиків несправедливими рішеннями.

В. С.

НОТИ — МУЗИКА

„ЛИСТОПАД"
для чоловічого хору з барит. сольом і фортеп.
слова Р. Купчинського,
музика О. Залеського.
Ціна: 80 цнт.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

КНИЖКИ

НА ЧАСІ! ПРОЧИТАЙТЕ!
Ялта, царський палац, де відбувалась Конференція Рузвелта-Черчіля-Сталіна, — історичні місця так цікаво описані у повісті:
„СЕЛЯНСЬКА САНАТОРІЯ"
О. ЗВИЧАЙНОЇ.
Ціна $1.65
Замовлення слати на адресу:
SVOBODA
81-83 Grand St., Jersey City 3, N.J

Ділимося сумною вісткою, що дня 27-го жовтня 1956 р., помер нагло в Джерзі Сіті, Н. Дж.,
бл. п. МИХАЙЛО ДАВИБІДА,
проживши 63 роки.
Похорон відбувся у вівторок, 30-го жовня 1956 р.
Вічна Йому Пам'ять!
РОДИНА

Business Opportunity

ДО ВИНАЙМУ М'ЯСАРНЯ
у великім "Super Market". Добра нагода — $1000 тижневий оборот. Голоситись:
W. CHUPA
240 E. 6th St., New York City
ORegon 4-5340

КРАМНИЦЯ З ВЕПРОВИМ М'ЯСОМ
і вудженими виробами, ковбаси.
Повне влаштування. Готове до відкриття. Рент або ліз.
GI 2-4345

НІЧНИЙ КЛЮБ
Першоклясне положення на Істсайді 80 St. Marks Place. Повне влаштування, велика бара у формі підкови, їдальня на 250 місць. Досконала нагода, продається з уваги на здоров'я.
HY 2-4688 — по 11-ій рано.

DINER — дозвіл на пиво на місці. Досконале рухливе місце, заснований 25 р. Річно понад $100,000. 5½ днів. Довгий ліз. легкі сплати. Чудова нагода для фахового. Жадає тільки $28,500. Телеф. EX 2-9446 — 2:30-4:30 по пол.

BAR & GRILL
Досконале рухливе місце. Великий рух. Все влаштування в доброму стані. Чудова нагода для фахового. Низька ціна. З уваги на недугу продається з стратою. 3896 Third Ave. (near 172nd St.), Bronx, N. Y.

HAMBURG HOUSE
Чудова нагода в Йонкерсі для фахово. Нагода на ціле життя. Добре постав. бизнес, рухливе положення. Доходове підприємство — продається тільки з уваги на недугу.
YO 9-8832

ПЕКАРНЯ
Peterson — піч, дає $1000 за 6 днів в тижні, 150 рент ліз на 10 р. (West End Subway to 18th Ave.) Доскoнала нагода для фахівця.
1762 Cropsey Ave. Brooklyn, N. Y.
BE 6-3161

Попирайте підприємства, що оголошуються в „Свободі"

ЛІТЕРАТУРНА НОВИНКА
Олена Звичайна
ОГЛЯНУВШИСЬ НАЗАД...
Збірка з 16-тьох оповідань із нашої недавньої минувшини. Усі вони просякнуті національно-виховним, антикомуністичним і протимосковським ідейним змістом і читаються з захопленням.
Стор. 232, ціна 1.50 дол.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

Посмертна Згадка

ЯКИМ ТЕСЛЯК, довголітній член Т-ва Вільна Україна, Відд. 200 УНСоюзу в Озоне Парк, Н. Й., помер 16-го жовтня 1956 р. у 67 році життя. Покійний родився в селі Лучка Мала, пов. Тернопіль, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Анну, три дочки Гелен, Стелу і Марію, 3 зятів і 6 внуків. Похорон відбувся 20-го жовтня з кат. церкви St. Elizabeth при участи Родини, Членів Відд. 200 і Приятелів. Відпроваджено на вічний спочинок на цвинтар St. Charles, L. I. — В. Й. П.!

В. Ворґуль, секр.

РІЗНЕ

АРКА
48 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку
(тел. GRamercy 3-3550)
КОЛЯДИ НА ПЛАТІВКАХ
жадайте безплатного каталогу.

KARS Jewelers — ЄДИНА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ — ДУЖЕ ВІДОМА СЕРЕД УКРАЇНСЬКОЇ ПУБЛІКИ
ВЛАСНИЙ ІМПОРТ ТА ФАБРИКАЦІЯ
216-218 E 14th St. - New York 3, N.Y.
ТЕЛЕФОН GR 3-5875
НАД ВХОДОМ ВЕЛИКИЙ ГОДИННИК

НАЙЛІПША НАПРАВА
біжутерії і годинників.
Оригінальні частини.
ПИСЬМОВА ГАРАНТІЯ.

ДЕРЕВ'ЯНІ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ
Видавництво
„МИ І СВІТ"
Ціна $1.00
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ВЕЛИКА НОВИНА ◄
Для тих, що терплять на ГЕМОРОЇДИ
Заспокоєння болів без операції.
Якщо Вас непокоять, печуть, сверблять і мучать гемороїди, і якщо вони Вам так боляче докучають, що Ви думаєте, що Вам треба піддатися лікарській операції, Ви повинні докладно зазнайомитися з відповідними полегшуючими середниками. Таким відповідним середником є недавно опрацьована чудова формула, яка містить в собі 13 різних складників. Щоб осягнути якнайкращі результати з неї, треба вкинути до миднищі з відповідною гарячою водою одну шклянку звичайного ліку EPSON SALTS і сісти в неї на 20 хвилин. Потім приложити ще маленьку кількість цього чудового ліку до хворої частини тіла. Допомога є так скора, що будете дивуватися, як Ви могли так довго терпіти, не знаючи про такий чудовий середник. Тому не терпіть довше і застосуйте це лікарство зараз. Три тубки Ви можете дістати по спеціяльній ціні тільки за $5.00 плюс оплата COD. Пішліть тільки цей вирізок до нас на адресу: TRYSAN CO., Dept. A, Box 226, Peekskill, N. Y., і подайте на відворотній сторінці коверти Ваше ім'я й адресу (друком!). Грошей не висилайте, заплатіть просто поштареві при відборі.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone; GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

Увага! РОВД АЙЛЕНД! Увага!
ВІДКРИТО БЮРО
ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
Overseas Parcel Service
180 EAST AVE., PAWTUCKET, R. I.
Висилаємо:
нову і стару одежу, шкіру на чоботи і черевики, ліки та інше.
Всі оплати покриває висилаючий.
Достава пакунків скора і ґарантована.
Відкрито щодня від год. 9-ої до 8-ої вечором.

УВАГА! НЮ ЙОРК, ФИЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ДЛЯ
ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ ДО ВСІХ КРАЇН СВІТУ
R. W. EXPORT - IMPORT CO.
116 EAST 7th STREET, NEW YORK CITY. — Tel.: ORegon 7-6180
Відкрило ФІЛІЮ у ФИЛАДЕЛФІЇ при **825 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.** Telephone: WAlnut 3-2259
Висилаємо: ПОЖИВУ, НОВУ і НОШЕНУ ОДІЖ, ШКІРУ, МАНУФАКТУРУ, ЛІКИ — і інше.
Ми маємо на складі різного рода шкіру, як ЮХТ, БОКС, та іншу, і всі додатки на чоботи та черевики. Маємо матеріяли, ХУСТКИ, та Панчохи та різного рода харчові продукти.
► СКОРА і ТОЧНА ДОСТАВА ПАКУНКІВ ҐАРАНТОВАНА ◄
Виконуємо пересилки на поштові замовлення.
• Всі оплати оплачує висилаючий. — Бюро відкрите щодня від 9 рано до 9-ої веч., в суботи від 9 до 5-ої по пол. •

► ВАРТІСНІ КНИЖКИ
— ЦЕ НАЙЦІННІШИЙ ПОДАРУНОК НА СВ. МИКОЛАЯ І РІЗДВО

Велике цабе — Д. Гуменна	2.50
Багато неба — Д. Гуменна	2.50
Енциклопедія українознавства	$48.60
Твори Лесі Українки — 12 томів, полот. оправа	24.00
Катедра св. Софії у Києві — В-во УВАН	12.50
Фотоальбом „Любіть Україну"	12.50
Іван Мазепа — П. Федемко	3.00
Україна у війні за Державність — ген. О. Удовиченко	4.00
Договір Б. Хмельницького з Московою 1654 р. — А. Яковлів	2.00
Збірка Українських Новель	3.00
Наш Львів — Видання „Червоної Калини"	3.00
Повний Українсько-Англійський Словник — Андрусишин — Крет	12.50
Львів — В-во Київ — полот. оправа з зол. витисками	9.00
Михайло Гайворонський — В. Витвицький	3.00
полот. оправа	3.50
Призначення України — Ю. Липа	1.50
Рай — В. Барка	3.00
Словник чужомовних слів — 25,000 чужомовних слів і виразів	6.00
Спогади — Є. Чикаленко — В-во УВАН	3.50
Твори М. Гоголя — I-II томи	3.75
Твори М. Куліша — В-во УВАН	3.50
Український Лікар — д-ра А. Т. Кібзея	6.00
Українсько-англ. словар — М. Подвезька	5.00
Українсько-англ. словник — М. Подвезька	5.00

Замовляйте:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 3762. Що таке?



Ознайомлюючись з невідомою околицею, Тарзан одного дня відкрив останки людського тіла.

Він схилився над скелетом: це ж був перший слід людського існування в цих фатальних джунглях.

Раптом мимо Тарзана пронеслася стріла і застрягла в поблизькому дереві. До неї був причіплений клаптик паперу.